SOTAA JA IMPERIALISMIA VASTAAN

Työläis- ja talonpoikaissotilaiden oikeuksien puolesta.

Työläisedustajain
M. Rosenbergin ja K. Kulmalan eduskuntapuheita
v:n 1929 budjettikäsittelyssä.

Julkaisija: Sosialistisen työv. ja pienviljelijäin eduskuntaryhmä

Savon Kansan Kirjapaino Oy. Kuopio 1929.

Lukijalle.

Sotakysymys — se on kansainvälisen politiikan keskeisempiä, nykytärkeitä kysymyksiä. Joka päivähän sanomalehdet kirjoittavat siitä, käsittelevät sodanvaaraa ja rauhan mahdollisuuksia. — Totuutta ei voida salata.

Ensimmäinen imperialistinen maailmansota 1914—1918 ei poistanut, vaan syvensi maailman talouden ristiriitoja ja pulaa. Imperialistien yhä kiihtyvä taistelu raaka-ainelähteistä, markkinoista ja pääoman sijoitusalueiden uudesta jaosta vie uuteen maailmansotaan. Englannin ja Amerikan väliset vastakohdat ilmenevät ajankohdan perusristiriitoina imperialistivaltojen keskuudessa. Näiden ristiriitojen jatkuvan kärjistymisen kehitys ennenpitkää johtaa yhteentörmäykseen; siitä merkkinä ovat poliittinen ja sotilaallinen valmistus. Muuallakin päin nähdään syviä ristiriitoja kapitalistivaltojen välillä.

Mutta keskeisin on kuitenkin kysymys kapitalistisen maailman sotavalmistuksesta ensimmäistä proletaarivaltiota vastaan. Mitä menestyksellisemmin Neuvostoliitossa sosialismia rakennetaan, ja mitä suurempiin vaikeuksiin ovat kapitalistivallat tulleet orjuuttaessaan ja sortaessaan siirtomaitaan, ja vallankumouksellisen liikkeen voimistuessa niissä, sitä kiihkeämmäksi on sotavalmistuskin käynyt. Viittaamme Englannin ja Ranskan imperialismin puuhiin, joiden toimesta puolalais-rumanialainen sotaliitto on solmittu, sekä muitten Balkanin maitten vetämiseen sotaliittoon, johon osallistuneella Ranskalla on hegemonia. Puolan uhkaava asenne on erityisen huomattava. Myös Itämerenmaiden sotainen varustelu osoittaa jatkuvaa kasvua. Suomeakin koetetaan vetää reunavaltojen liittoihin. Äskettäin on m. m. muodostettu puolalais-suomalainen yhdistys.

Panemme tässä yhteydessä merkille ruotsalaisen porvariedustajan Schaumannin sotabudjetin käsittelyssä antaman lausunnon, jossa hän kiinnitti huomiota yleisesikunnan toimesta tehtyihin salaisiin matkoihin Riikaan, Varsovaan, Bukarestiin ja Angoraan sekä lausui, että näillä matkoilla on ulkopoliittiset seuraukset. Näyttää kuin yleisesikunta harjoittaisi omaa ulkopolitiikkaansa, joka on mitä arveluttavinta. Toisessa samaa asiaa koskevassa lausunnossa hän totesi: Erimaiden yleisesikuntain kosketukset toisten kanssa, joita puolustus-

ministeri lausunnossaan oli pitänyt välttämättöminä, olivat hyvin arveluttavia. Hän viittasi maailmansodan syntyyn ja siihen, kuinka korkeampien sotilasviranomaisten keskinäiset hankkeet olivat johtaneet vaaralliseen tilanteeseen.

Seuraavia sivuja luettaessa on muistettava, että sosdem hallituksen aikana — porvariston ja sosdemien osottamista palveluksista — Suomi valittiin kansainliiton neuvoston jäseneksi. Tällä tavalla on Suomi entistä tiukemmin sidottu imperialistisen politiikan apuriksi.

Samaan aikaan kun sodan vaara on julma todellisuus, niin kapitalistisien sotavalmistelijain ja niiden sosdem liittolaisten toimesta pidetään suurta melua aseistariisumisesta, turvallisuudesta, kansainvälisestä sovinto-oikeudesta ja sodan laittomaksi julistamisesta. Että tämä on mitä suurinta petkutusta, se osoitetaan tässä kirjasessa. Kapitalistit eivät tahdo noudattaa rauhanpolitiikkaa ja toteuttaa aseistariisumista. Senhän on selvästi todistanut niiden suhtautuminen Neuvostoliiton taholta tehtyihin vilpittömiin, käytännöllisiin ehdotuksiin y l e i s e k s i ja t ä y d e l l i s e k s i aseistariisumiseksi tai edes varustusten vähentämiseksi ja rauhan turvaamiseksi.

Myös kapitalistien ja sosialidemokraattien monissa maissa yhdessä harjoittama »teollisuusrauha»-politiikka, pakkosovitteluineen porvariston hyväksi kuuluu niihin puuhiin, joilla sotaan tähdäten yritetään sitoa työväenluokka alistumaan ja luopumaan taistelusta elinehtojensa puolesta. Ammatillisen kansainvälisen yhtenäisyyden häikäilemätön vastustaminen, jota sosialidemokratia harjoittaa, on kapitalismin voimistuttamista ja se koituu sotavaaran edistämiseksi. Samaan pyritään käymällä kiihkeätä ajojahtia vallankumouksellista työväenliikettä vastaan.

Tässä kirjasessa julkaistut eduskuntapuheet ovat edellä esitettyjen seikkojen lähempää selvittelyä, vaikka ne eduskuntapuheina eivät tietenkään voi olla tyhjentäviä. Niitä työväen päivälehdet eivät ole kuin osaksi julkaisseet, joten niissä käsiteltyjen kysymysten tärkeyden vuoksi on syytä näin saattaa ne valitsijain ja työtätekevien käsiin, jotta ne tulisivat pohdituiksi. Erityisesti haluamme kiinnittää kaikkien työtätekevien täyttä huomiota työläis- ja talonpoikaissotilaiden oikeuksien puolustamiseen, ja toimintaan sen ohjelman puolesta, jonka työväen ja pienviljelijäin edustajat ovat työväenluokalta saamiensa evästyksien mukaisesti eduskunnassa esittäneet.

Muistakaamme, ettei parlamenttipuheilla suinkaan kyetä militarismia ja sotaa ehkäisemään. Kaikkien työtätekevien taistelua siinä tarvitaan — sodanvastainen taistelu on osa yleisestä luokkataistelusta. Puheilla voidaan valaista asiaa, mutta asian toteuttaminen on kansan suurten pohjakerrosten tehtävä.

Suomen valkoisen vallan politiikka — sotapolitiikka.

Edust. Kulmalan lausunto eduskunnassa 26. 11. -28.

Tulevan vuoden sotabudjetti osoittaa nykyisen hallitussuunnan olemuksen, paremmin sanoen, nykyisen ja edellisten, sillä oleellista eroa niillä ei ole. Huolimatta maalaisliiton vaali- ja hallituslupauksista, joiden mukaan piti huomattavasti keventää ylettömän raskasta sotilasrasitusta, ei sitä ole tehty, tuskin vakavasti ajateltukaan. Militarismin alttarille on uhrattu vuosittain yhä enemmän. Niinpä vuonna 1922 sotilasmenot, jotka nousivat noin 359,9 miljoonaan, vastasivat vuonna 1923 408,5 milj., 1924 445,8 milj., vuonna 1925 535 milj., vuonna 1926 526,9 milj. ja vuonna 1927 574,1 milj. markkaa. Kuluvana vuonna menoarvion mukaan nousevat sotilasmenot 548,5 milj. markkaan. Todellisuudessa kuitenkin paljon suuremmiksi, kun otetaan huomioon, että nykyinen hallitus pyytää eduskunnalta lisäystä sotilasmenoihin. Valiokunnan ehdotuksen mukaan tulisivat ensi vuoden sotilasrasitukset nousemaan yli 580 milj. markkaan, mikä tietää siis tämän vuoden arvioidun menon lisäytyvän 32 milj. markalla. Mainittakoon, että n.s. puolustusrevisionin ohjelman mukaan tulisivat sotilasmenot nousemaan lähitulevaisuudessa keskimäärin 660 milj. markkaan vuodessa, siis noin 200 markkaan jokaista maan asukasta kohti, lapset ja vaivaisetkin mukaan luettuina.

Tällä tavalla siis painaa militarismin ies maaseudun ja kaupunkien työtätekevää kansaa, jonka kannettavana ja kustannettavana tämä porvariston sotakomento on. Hallitus ja porvaristo ovat kuuroja niille oikeutetuille vaatimuksille, että yletöntä sotilasrasitusta on vähennettävä ja siten tehtävä mahdolliseksi välittömän ja välillisen verotuksen helpotus. Verotulojen käyttö niihin moniin hyödyllisiin tarpeisiin, jotka edes osaksi olisivat omiaan vähävaraisen väestön vaikeata asemaa helpottamaan, on monta kertaa oikeudenmukaisempaa kuin niiden käyttö pistinten ja muiden murhavälineiden hankintaan.

On erinomaisen kuvaavaa, miten nykyinen hallitussuunta ja sen porvarilliset ja myös sen sosialidemokraattiset liittolaiset suhtautuvat esim. kadon johdosta syntyneeseen tilanteeseen. Vaikka kato on hävittänyt viljan ja siemenet täydellisemmin, kuin kukaan olisi voinut odottaa, ja sen seuraukset tulevat järkyttämään poikkeuksetta kaikkien omalla työllään peltoaan viljelevien talonpoikien taloutta, ei siihen kiinnitetä vakavaa huomiota eikä hätään joutuneille varata tehokasta avustusta. Kaikki varat, mitkä suinkin muista kapitalistisen järjestelmän vahvistamistöistä joutavat, heitetään asevarustuksiin, sotatarvetehtaiden ja muiden sellaisten perustamiseen. Ja siinä puuhassa ovat mukana myöskin meidän sosialidemokraattimme niinkuin porvaristokin. Ruuti-, kivääri-, patruuna- ja lentokonetehtaat nehän ovat olleet myöskin sosialidemokraattien sydämen asiana tämän maan puolustamiseksi muka venäläistä kummitusta vastaan. Mutta asiahan on niin, että oli tämän valkoisen puskurivallan komentosillalla minkälainen hallitus tahansa, oli se sosialidemokraattinen »työväenhallitus», maalaisliittolainen »talonpoikaishallitus» tai jollakulla muulla nimilipulla varustettu, niin kaikki ne valkoista kurssia pitävät ja kiväärin piipun mukaan suuntansa ottavat. Ainoa, mikä on muuttumaton, on sotilasmenojen vuotuinen lisääntyminen. Hallitusten nimikilpien vaihto ei mitenkään ole häirinnyt sitä kehitystä. Kaikki on alistettu palvelemaan sotaa. Teollisuuden rakentaminen käy sodan merkeissä, maatalouden määrärahat myönnetään sotatalouden luomista varten, viljavarastoja pystytetään, kuntien ja kaupunkien viranomaiset ja muut erikoisella lailla pannaan palvelemaan sotilastiedustelua, sotatilalakeja kansan perustuslaillisten oikeuksien supistamiseksi laaditaan. Se on sotapolitiikkaa, jos mikään.

Sotavarustelut, kieltäytyminen asevelvollisten palvelusaian lyhentämisestä, aatteellinen kiihoitustyö sodan hyväksi, kansainvälisten liittojen ja yhteyksien etsiminen, kaikki tuo on varustautumista sodan varalta. Taloudellisen tuen kerjääminen suurilta pääoma- ja sotilasvalloilta, yritykset muodostaa pienten valtioiden erikoisliittoja, jonka tarkoitusperät kansainliiton turvissa ja isällisen suojeluksen alla tähtäisivät määrättyyn suuntaan, kieltäytyminen Neuvostoliiton tarjoamasta hyökkäämättömyyssopimuksesta — kaikki nuo täällä ja ulkomailla erinomaisen hyvin tunnetut suomalaisen diplomatian askartelut ovat todisteena niinhyvin kasvavasta sotahalusta kuin myöskin siitä, mihin suuntaan valkoisen Suomen sotavarustelut kaikessa tähtäävät. Mainittakoon muuten, että nämä aineelliset ja henkiset varustautumiset uuden sodan varalta eivät ole yksinomaan Suomen porvaristolle ominaisia. Ne ovat yleisiä kaikissa kapitalistisissa maissa. *Sodan vaara on kansainvälinen kysymys,* meille se on suomalainen osa tätä tärkeätä kysymystä.

SUOMEN ITSENÄISYYDEN VAPAAEHTOISESTI TUNNUSTANUT NEUVOSTOLIITTO EI OLE VAARANA.

Eräs asia tässä yhteydessä kuitenkin ansaitsee muutaman sanan. Kun me olemme puhuneet kapitalististen maiden varustelupolitiikasta ja sen vastustamisesta ja kun me vaadimme Suomen sotilasrasitusten huomattavampaa supistamista, huudetaan meille porvariston ja sosialidemokraattisten johtajien leiristä: Entäs Neuvosto-Venäjä? Siellähän militarismi vasta rehoittaakin, mutta kommunistit eivät puhu mitään sen rajoittamisesta. Tulkoon sanotuksi, että me emme tule koskaan yhtymään sosialidemokraattiseen fariseus-huutoon »punaista militarismia» vastaan, sillä me tiedämme erinomaisen hyvin, mitä se vaatimus merkitsee. Suomen porvariston ja myöskin sosialidemokraattien mielestä Neuvostoliiton aseistariisuminen olisi parhainta, mitä tässä synkässä maailmassa voidaan toivoa. Sosialidemokraattien ihannoimat kerenskit ja porvariston elättämät keisarit kapitalististen suurvaltojen ja reunavaltojen aseistamilla armeijoillaan hävittäisivät heti Neuvosto-Venäjän työläisten ja talonpoikain valtion. Sanottakoon se tässä, että me emme ole mukana alistamassa tuota maata jälleen kapitalistisen riiston alle ja hävittämässä Venäjän köyhälistön kymmenvuotisen rakennustyön tuloksia. Se, mitä porvaristo ja myös sosialidemokraattiset johtajat nimittävät punaiseksi militarismiksi, on Neuvostoliitossa jokaisen käsittämä välttämättömyys aina niin kauan kuin sen salaiset ja julkiset viholliset itse ovat hampaisiin saakka aseistettuja ja valmiita hyökkäämään Venäjän työtätekevien luokkien kimppuun. Jos sitäpaitsi verrataan vaikka Suomen ja Venäjän sotilasmenoja, armeijan suuruutta, sanalla sanoen suomalaista valkoista ja sodanhaluista militarismia ja sitä n.s. »punaista militarismia» toisiinsa, ottamalla huomioon kummankin maan väkiluvun ja kansainvälisen aseman, niin tullaan siihen tulokseen, että Suomen sotilastaakka lepää monin verroin raskaampana jokaisen maan kansalaisen hartioilla, kuin mitä Venäjän työläiset ja talonpojat maataan puolustaakseen maksavat. Neuvosto-Venäjä on keskellä vihamielistä maailmaa kaikkien maitten imperialistien vihaama. Suomi nauttii tosin kalliisti ostamaansa kapitalististen suurvaltojen suojelusta, ainakin niin kauan kuin niillä on tieto siitä, että sitä voidaan tarpeen tullen käyttää puskurina Neuvostoliiton vastaisissa taisteluissa. Kumpaan nähden voidaan nyt sovittaa imperialismin käsitettä?

Huomautettakoon vielä, että Suomelle ja muille kapitalistivaltioille ominaista sotakiihkoa ja valtaushalua ei n.s. »punaisessa militarismissa» havaita. Suomen sotavarustelussa sensijaan se näyttelee pääosaa, vaikka porvaristo ja sosialidemokraatit puhuvatkin aina ja yksinomaan maan puolustuksesta ja erikoisesti puolustautumisesta Neuvostoliittoa vastaan. Kaikki viime vuosien sotilasmenojen lisäykset on tehty juuri tuon »punaisen militaris-

min» pelosta. Me olemme osoittaneet, että se on petkutusta, ja me olemme todistaneet väitteemme osoittamalla, että Neuvostoliiton työläiset ja talonpojat eivät ole antaneet aihetta siihen. *Neuvostoliitto on päinvastoin antanut Suomelle itsenäisyyden, sen ensiksi tunnustanut.* Kummankin maan työtätekevät ovat rinnan taistelleet kansojen itsemääräämisoikeuden ja siinä samalla myöskin Suomen itsemääräämisoikeuden puolesta. Myöhemminkin, tälläkin kertaa on n.s. »punaisen militarismin» maa valmis tarjoamaan Suomelle turvallisuuden hyökkäämättömyyssopimuksella ja keskinäisellä ystävällisyydellä. Voi sanoa, että suomalaisten työläisten rinnalla ovat juuri ne, joiden käsissä nyt on itäisen naapurimaan hallinto, taistelleet Suomen puolesta jo niihin aikoihin, jolloin Suomen porvaristo vehkeili tsarismin kanssa omaa maataan vastaan.

VAADIMME PALVELUSAJAN LYHENTÄMISTÄ JA SIETÄMÄTTÖMIEN SOTILASRASITUSTEN SUURTA VÄHENTÄMISTÄ.

Me olemme sekä aloitteilla että menoarvioon liittämässämme vastalauseessa osoittaneet, millä tavalla sietämätöntä sotilasrasitusta meillä voitaisiin ryhtyä supistamaan. Me olemme vaatineet asevelvollisten palvelusaikaan sellaista muutosta, että sitä alennettaisiin puolella. Palvelusajan lyhentäminen tekisi mahdolliseksi samalla armeijan miesluvun vähentämisen vähintään toisella puolella, samoin niiden huikeiden päällystölle maksettavien palkkausmenojen supistamisen. Me olemme useimpien muiden sotalaitoksen menojen kohdalla vastalauseessamme esittäneet huomattavia supistuksia, niin että sotilasrasitusten vähennykset nousevat sen mukaan n. 450 milj. markkaan. Ehdotuksissa on lähdetty siitä, että lyhemmän palvelusajan käytäntöönottaminen ja miesluvun vähentäminen tekee mahdolliseksi varustusmäärärahojen poistamisen useimmilta momenteilta. Minun on kuitenkin todettava, että me jälleen olemme pääasiassa tässä taistelussa yksin. Eivät edes sosialidemokraatit, jotka nykyisen hallituksen esimerkkiä seuraten ovat pitäneet asevelvollisten palvelusajan lyhentämistä agitatsionikysymyksenä kansaa varten, eivät näy enää muistavan omia ohjelmiaan. Jos he ottaisivat kysymyksen muultakin kuin agitation kannalta, niin he muistaisivat aikaisemmat puheensa ja toimisivat niiden mukaisesti. Niin he eivät ole menetelleet.

Minä pyydän nimenoman sos.-dem. edustajain mieliin palauttaa seuraavankin kansalle julistetun lupauksen: »Suomen Sosialidemokraatissa» kirjoitettiin viime elokuun 29 p:nä otsikolla »Mikä on hallituksen kanta», seuraavaa:

»Kuten hyvin muistetaan, on nykyinen maalaisliittolainen hallitus ottanut ohjelmaansa myöskin kysymyksen asevelvollisten palvelusajan lyhentämisestä. Tätä asiaa varten asetettiin erikoinen komi-

tea, joka maalaisliittolaisen Kallion johdolla on päässyt sellaisiin tuloksiin, jotka eivät vastaa niitä lupauksia ja sitä kantaa, joista Sunilan maalaisliittolainen hallitus on tiedoittanut aikaisemmin julkisuudessa.»

Tämän jälkeen kirjoituksessa todetaan, että maalaisliittolaisen puolueen ohjelma on ristiriidassa Kallion komitean työn tulosten kanssa, ja sanotaan m. m.:

»Kallion komitean työn tuloksista on nyt käynyt kuitenkin selville, että tähän komiteaan kuuluneet maalaisliiton jäsenet ovat omaksuneet sotapalvelusasiassa sellaisen uuden kannan, joka ei ole sama kuin maalaisliiton virallinen kanta.»

Kirjoituksen loppulausunto on selvä, siinä sanotaan: »Mutta jos maalaisliitto luulee, että sen asettama hallitus pääsee tässä asiassa livistämään selvästä kannanotosta Kallion komitean viitoittamaan suuntaan, niin siinä se suuresti erehtyy. Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä tulee vaatimaan hallitukselta selvää ja eduskunnalle ajoissa annettavaa vastausta siihen, aikooko Sunilan hallitus omaksua Kallion komitean kannan — nimittäin asevelvollisten palvelusajan pitämisen entisellään — vai pysyykö se maalaisliittolaisen puolueen ja oman kannan takana tässä ensiluokkaisen tärkeässä kysymyksessä, niinkuin jokaiselta itsenäiseltä hallitukselta sopii odottaa. Mahdollisuuksia tämän vastauksen siirtämiseksi tuonnemmaki, s.o. yli budjetin seuraavaan vuosikauteen, ei sosialidemokraattinen puolue tule maalaisliitolle missään tapauksessa antamaan. Ja jos muut keinot eivät auta, voi hallitus saada vastattavaksi eduskunnan edessä välikysymyksen: »Mikä on hallituksen kanta asevelvollisten palvelusajan lyhentämisestä.»

Nämä suuret leuhkimiset ovat tainneet nyt unehtua. Vai onko hallitukselle esitetty tällainen välikysymys vain hallituksen ja sos.-dem. ryhmän keskinäisessä neuvottelussa? Eduskunnalla ei liene sellaisesta tietoa ja jos sellainen on esitetty hallitukselle muita teitä, niin se lienee varsin mukava uusi tapa kiusallisten keskustelujen välttämiseksi eduskunnassa.

Minä pyydän sosialidemokraatteja painamaan mieleensä, että jos hallituskin on niellyt lupauksensa, niin yhtä väljästi näyttävät myös sosialidemokraatit nielevän tällaiset uhkauksensa. Meillä on nyt esillä vastalauseeseemme liittyvä ehdotus, että eduskunta kehoittaisi hallitusta antamaan esityksen palvelusajan lyhentämisestä. Siinä sopii yrittää, sitä sopii puolustaa. Jos sosialidemokraattien mielestä noin »luokkataistelusyistä» ei voi milloinkaan yhtyä kommunistien tekemiin ehdotuksiin, vaikka ne ovat kuinka merkityksellisiä tahansa, niin jälellä on jokatapauksessa se luvattu välikysymys. Minä korostan vain sitä, että jollei sitä nyt piakkoin tulla esittämään, niin hallitus voi siis näistä uhkauksista huolimatta rauhassa siirtyä alottamaan seuraavaa vuosikautta.

Silmäys sosialidemokraattien vastalauseeseen ja suhtautumiseen armeijan varustusmenoihin, sotatarvetehtaiden perustamiseen

ja yhtyminen porvariston sotakiihoitukseen n. s. maanpuolustuksen varjolla, kaikki tuo osoittaa, mitä laatua on heidän suhtautumisensa kapitalistiseen militarismiin.

Me olemme vastalauseessamme kyllin selvästi lausuneet, että Suomen armeija on sekä kokoonpanoltaan että sotilaallisen ja poliittisen johtonsa ja myöskin tarkoituksiensa mukaan täysin kapitalistinen imperialistisia tarkotuksia palveleva. *Armeija ei voi kapitalismin vallitessa ollakaan muuta kuin kapitalistien ase.* Vasta sen jälkeen kun valtiollinen valta on siirtynyt työtätekevien luokkien käsiin, kuten esim. Neuvostoliitossa, voi armeija olla muutakin, suojamuurina kansan oikeuksille ja aseena kaikkia kapitalismin ja kapitalistisen »demokratian» palauttamisyrityksiä ja vastavallankumouksellisia vehkeilijöitä vastaan.

ME VASTUSTAMME KAPITALISTISTA MILITARISMIA.

Me emme pyri salaamaan tätä käsitystämme emmekä me voi tulla koskaan asiassa samalle linjalle sosialidemokraattisten johtajien ja myöskin porvariston kanssa. Taistelu sotaa ja kapitalistista militarismia vastaan ja kaikkien työtätekevien vetäminen siihen on meidän käsityksemme mukaan ainoa keino rauhan säilyttämiseksi. Se on todellista luokkataistelua sanan marxilaisessa mielessä. Se ei tunne sellaisia tapauksia kuin vuonna 1914 tapahtuneet sos.-dem. puolueiden siirtymiset imperialistien kannalle ja sitä seuranneet yllytykset maailmansotaan osallistumisesta. Me tiedämme kyllä, että meillä tässä todellisessa sodanvastaisessa taistelussa on vastassamme ylivoimainen vihollinen, mutta puolellamme ovat vallitsevat olosuhteet ja niiden kehitys. Mikään ei käsityksemme mukaan kykene estämään sellaisen ajan koittamista, jolloin työtätekevien luokkien mitta on täysi ja militarismin ies on murrettu.

Samalla kun minä puolustan vastalauseeseemme liittyviä lukuisia ehdotuksia, määrärahojen vähennyksiä, minä painostan vielä sitä, että imperialistisia sotavarusteluja meillä ja kaikkialla on asetuttava vastustamaan kansainvälisen köyhälistön solidaarisuuden ja murtumattoman taistelutahdon voimalla, jota eivät heikennä mitkään utopistiset rauhankuvitelmat.

Työläis- ja talonpoikaissotilaiden oikeuksien puolesta.

Ed. Kulmalan lausunto eduskunnassa 28. 11. -28.

Tämän luvun kohdalla menee m.m. upseeriston ja päällystön palkkaukseen 136 milj. markkaa. En voi olla tämän luvun kohdalla koskettelematta lähemmin sotilaitten olosuhteita koska sotilaitten olosuhteet armeijassa suurelta osaltaan riippuvat upseeriston mielivallasta. On syytä katsella, miten näitä miljoonia nauttivat upseerit suhtautuvat alaisiinsa asevelvollisiin ja tältä kohden paljastaa armejassa vallitsevia epäkohtia.

Milloin aikaisemmin on osoitettu armeijassa vallitsevia suuria epäkohtia, väärinkäytöksiä, asevelvollisten epäoikeutettua kohtelua, upseeriston häikäilemätöntä mielivaltaa ja niin edespäin, niin on porvaristomme ollut aina valmis niitä puolustamaan lohdutellen aina meitä sillä, että nuori armeija ei ole vielä vakiintunut. Tämä puolustelu ei ole koskaan ollut kestävä eikä sitä väitettä vallitsevien kurjien olojen selitykseksi voida edes enää esittää. Sotalaitoshan on nyt vakiinnutettu, mutta vakiintuneet ovat myöskin ne räikeät epäkohdat, joitten poistamisesta ja korjaamisesta on meidän taholtamme aina huomautettu ja tästä tehty vaatimuksia. On syytä tuoda esille vielä niistä muutamia huutavimpia.

UPSEERISTON MIELIVALTAINEN OIKKUILU, SOTILAITTEN KIUSAAMISHALU REHOITTAA EDELLEEN.

Asevelvollisten huonossa kohtelussa näin lievästi sanoen ei ole tapahtunut muutosta.

Niinpä ohjesäännön mukaan sotilaitten maahan lyöttäminen n. s. santsaaminen pitäisi kai olla kielletty rankaisumuoto, mutta kuitenkin sitä joukko-osastoissa vielä melko yleisesti rangaistuksina käytetään. Santsausta koetetaan peittää nimittämällä sitä »lisäharjoitukseksi», mutta näiden lisäharjoitusten ohjelma ei ole missään yhteydessä varsinaisen harjoitusohjelman kanssa, se ei ole harjoitusohjelman kertaamista tai

opetuksellista täydentämistä. Niiden luonne käy selville siitä, mitä ne tavallisimmin esittävät, esim. maahan lyöttämistä perusasennossa, puussa seisottamista, vaatteet päällä veteen ajamista ja tuntikausia kivääri olalla asennossa seisomista, roskalaatikoissa makuuttamista, huudattamista: »minä olen komppanian suurin mätämuna, suurin lurjus» y.m. tämänkaltaista. Näistähän saa selviä kuvauksia kuulla asevelvollisuuttaan suorittamassa olevilta tai olleilta vaikka kuinka paljon. Rangaistuksia annetaan tavalla ja olosuhteissa, jolloin ne helposti osoittautuvat upseerien kiusaamishalusta johtuneiksi. Ja palvelusrikkomukset, joista näitä epäinhimillisiä rangaistuksia annetaan, ovat useimmiten mitättömiä ja vähäpätöisiä, kuten esim. tervehtimisen laiminlyöminen, pieninkin huolimattomuus, loman vähäisestäkin ylittämisestä j.n.e. Merkillistä oikeudenjakoa on sekin, että vaikka joku rikkomus olisi ollut yksilöllinenkin, niin useinkin asianomaisen lisäksi joutuu kärsimään suurempikin joukko, milloin ryhmä, komppania tai kokonainen pataljona, johon rangaistava kuuluu. Ehkä päällikkö pitää tällaisen kohtelun kuuluvan normaalisiin kasvatusmenetelmiin ja oikeana tapana uhrimielen nostattamiseen.

Arvelemme kuitenkin, että vaikka santsissa asevelvolliset joutuvatkin loppuun ajetuiksi ryvettämällä heitä »isänmaan kamarassa», niin rääkkäyksen ohella syöpyy heihin *oikeutettu viha sitä komentoa ja järjestystä kohtaan, jonka työtätekevät kohtaavat sortajana ja riistäjänä joka askeleella,* mutta erikoisen räikeänä saavat sen tuntea kapitalistisen luokkavallan edustajilta armeijassa. Eivät upseerit joudu rötöksistään milloinkaan vastaamaan, mutta kukapa niitä pelkäisikään, kun upseeristo keskenään taistelee ja juonittelee kenraalin paikoille kiipeämisestä ja muista korkeista eduista, käyden niistä häikäilemätöntä sotaa. Ja tällaisten käsissä on sitten asevelvollisten kohtalo.

SOTILAIDEN TERVEYDENHOITO.

Useasti on taholtamme jouduttu kiinnittämään huomiota armeijassa vallitseviin terveydellisiin oloihin ja ennenkaikkea hoitotapaan. Ne ovat monessa suhteessa perin huonolla kannalla. Asuntoja armeijassa tavataan sellaisia, jotka eivät vastaa terveydellisessä suhteessa vaatimuksia. Samaten sotilassairaalaoloissa. Porvarilliseltakin taholta on joskus tähän huomiota kiinnitetty, mutta samalla on tätä seikkaa käytetty sotilasmäärärahojen yleiseen lisäämiseen. Kannatamme asevelvollisten kasarmiolojen korjauksia, mutta sitä varten ei ole tarpeen sotilasmäärärahojen yleinen lisääminen. Tarvittavat varat voidaan hyvin ottaa muilta momenteilta, joilta kyllä riittää.

Mutta tämä on vain asian yksi puoli. Itse oloissa ja terveydenhoidossa on epäkohtia. Oikeammin voidaan sanoa enemmän kuin vain »kohtia»; *koko järjestelmä tältä kohdalta on kelvoton,*

vaikka julkisuudessa se harvoin pääsee ilmi. Omituisissa olosuhteissa tapahtuneita itsemurhia, hämäriä kuolemantapauksia on sattunut.*) Niinpä joku aika sitten oli vireillä juttu rakuuna Sohlmanin kuolemasta. Se pääsi julkisuuteen, kun hänen vaikutusvaltaiset sukulaisensa pääsivät asiassa toimimaan. Mutta jos on kysymys tavallisesta työläisestä, työläissotilaasta, — tässä ei ole sellaisesta ollut kysymys — niin asia jää usein unhotukseen. Kerrotaan noin vuosi sitten Keski-Suomen rykmentissä sattuneen omituisissa oloissa kuolemantapauksen. Eräs mainitun rykmentin sotilas sairastui vakavasti vahtipaikalla ollessaan. Hän ei kyennyt enää seisomaan, vaan laskeutui pitkälleen. Muuan vääpeli asiasta kuultuaan meni paikalle, potkaisi sairasta maassa makaavaa sotilasta. Sotilas sai verensyöksyn, sairaalaan vietynä kuoli. Kuinka paljon onkaan tämäntapaisia tapauksia painunut unhoon, tulematta ollenkaan ilmi. Rangaistuksen pelossa eivät sotilaat ole rohjenneet kertoa tai ei ole sellaisia omaisia, jotka uhrien puolesta toimisivat.

Yleensä on sairaiden käsittely omalaatuista tasavallan armeijassa. Sekin on kovin mielivaltaista, ken sairastuneista sairaista lasketaan sairaalaan. Ei ole harvinaista, että aliupseerit, jotka sairaiksi ilmoittautuneet lähettävät tarkastukseen, karjaisevat näille: »Jos ette lomaa saa, niin näette mitä siitä seuraa!» Tavallinen apu, minkä sotilasvälskäri sairaille useissa tapauksissa antaa, on k. p., kelpaa palvelukseen, vieläpä ehdottaa rangaistavaksikin, jos ei sairaus ole erikoisen näkyvää. Tästä johtuu, että asevelvolliset tuntiessaan itsensä sairaiksi eivät aina uskalla ilmoittautua lääkäriin. Ei ole siis ihme, että palveluksesta vapauduttuaan moni mies joutuu vaikeastikin sairastamaan, saatuaan sotaväestä siihen ensinnä alun. Näitä onnettoman kohtalon saaneita tapaa varsin paljon, joilla on palveluksessa menetetty terveys ja palkkana siitä johtuva elinikäinen kurjuus.

Tällä luvulla on myöskin viimeinen momentti, jossa määritellään asevelvollisten päiväraha.

ASEVELVOLLISTEN PÄIVÄRAHA KOROITETTAVA.

Asevelvollisten päivärahan korottamista 5 markkaan olemme näillä valtiopäivillä tuoneet esille myöskin raha-asia-

*) Puolustusministeriön lääkintötoimiston päällikön antamien tietojen mukaan on v. 1927 tapaturmien ja väkivallan kautta aiheutunut 37 kuolemantapausta ja niistä 18 itsemurhaa. Koko kuolleisuus oli 206. Vanhassa Suomen armeijassa ja ulkomailla on kuolleisuus huomattavasti pienempi. Kun se Suomen sotaväessä vuosina 1920—27 on ollut 8.03 keskimäärin tuhannelta, niin Tanskan armeijassa v.v. 1921—26 oli 2,22 tuhannelta ja Ranskan kotimaan armeijassa samalla ajalla 2,33 tuhannelta. Suomen armeijassa oli v. 1927 sairaustapausten luku 55079.

aloitteen muodossa. Uudistamme siis vaatimuksemme, että päiväraha on koroitettava 5 markkaan päivältä, mikä tekee noin 150 markkaa kuukaudessa, mikä ei suinkaan ole kohtuuton vaatimus. Ehdottomasti suurin osa sotilaista joutuu yksinomaan elämään sillä, mitä armeija tarjoaa. Kuitenkin on paljon välttämättömiä tarpeita mitä tulisi hankkia, mutta ei saada irti ilman kerjäämättä. Tarkoitettu koroitus on siis perusteltu ja varoja saadaan vaikka ottamalla upseerien korkeista palkoista. Myöskin muonituksen suhteen kuuluu varsin paljon moitteita sekä laatuun että määrään nähden. Muonitusvaroja voidaan ja on tarpeen riittävästi koroittaa, että muonitus tulisi tyydyttäväksi. Tähän voidaan osoittaa varoja tekemällä muihin menoihin supistuksia ja noudattamalla säästäväisyyttä. Palvelusajan lyhentämisen ja armeijan määrävahvuuden vähentämisen kautta käy tämä mhdolliseksi menoja lisäämättä. Muonituksen valvonta jätettäköön asevelvollisten käsiin, niille, jotka ruokaa käyttävät, niin väärinkäytöksetkin monessa suhteessa tulevat estetyiksi.

LOMAOIKEUS KAIKILLE. POIS SUOJELUSKUNTALAISTEN ETUOIKEUDET!

Asevelvollisten lomaoikeuteen on tarpeellista myöskin kajota ja vaatia siinäkin oikeutetumpaa käytäntöä. Kun aikoinaan hallituksen alotteesta käsiteltiin kuntoisuusloman järjestelyä, asevelvollisuuslain täytäntöönpanoasetuksen muuttamista sellaiseksi, että vakinaisessa palveluksessa olevalle voidaan antaa lomaa aina kahteen kuukauteen asti n. s. kuntoisuuden perusteella, niin taholtamme lausuttiin, että tämä on tarkoitettu lomaoikeuden järjestämiseksi ensi sijassa suojeluskuntalaisille. Näin on käynytkin. Sotaväen päällikön määräykset tämän asetuksen sovelluttamisesta ovat tulleet sellaisiksi, että niistä nauttivat valtavalta osalta vain suojeluskuntalaiset. No siksihän se oli tarkoitettukin, sillä perusteet loman saantiin, kuten osanotto luokkasotaan, ennen palvelusta saatu kouluutus j.n.e., ovat mahdolliset porvarillisten luokkakaartiin kuuluville. Näitä etuja eivät voi hankkia työläiset ja tällä on tarkoitettu saada työläisnuorukaisia ja talonpoikaisnuorukaisia houkutelluksi suojeluskuntiin. Tällainen lomaetu herättää oikeutettua katkeruutta ja suuttumusta muissa asevelvollisissa, jotka palveluksessa osoittamansa kelpoisuuden perusteella olisivat täysin oikeutettuja loman saantiin, mutta niiltä usein evätään. Siksipä on täysin oikeutettu työläis- ja talonpoikaissotilaiden vaatimus, että suojeluskuntalaisille etuoikeudeksi muodostunut loma on järjestettävä sellaiseksi, että lomaoikeus palvelusajalla tulee kaikille sotilaille taatuksi yhdestä kuukaudesta kahteen kuukauteen, sotilaiden itsensä esittämällä ajalla. Erikoisesti on tämä toteutettava talonpoikaissotilaihin nähden maatalouden kiireimmällä työajalla.

Myös iltalomien käyttöoikeus on korjauksen tarpeessa. Esimerkiksi alokkaanaoloaikana, jota kestää kolmisen kuukautta, ei yleensä lomia saa eikä pääse kasarmialueelta ulos. Tätä kieltoa perustellaan sillä, ettei alokas muka osaa esiintyä sotilaallisesti. Tähän sotilaallisuuteen kuuluu osata kopahuttaa kunniaa upseerille. Alokasajan tärkein harjoitus onkin kunnian teko ja upseerien merkkien tunteminen. Kun kunnianteko herrojen upseerien mielestä luistaa heiltä tyydyttävästi, pääsee asevelvollinen ensi kertaa ulos lomalle. Mutta senkin jälkeen on lomansaanti »esimiesten» mielivallasta riippuvainen ja ne jakelevat lomia miten heitä huvittaa. On tapauksia, että asevelvollisilla on lomansaanti rajoittunut vaan pariin kolmeen kertaan kuukauden ajalla. Sellaista on esimerkiksi kerrottu Savon prikaadista. Kerrotaan myös, että koko Porin rykmentin miehistöltä olivat iltalomat kielletyt viime marraskuun ajan. Syynä tähän mainitaan, että pari sotilasta eivät ulkona ollessaan olisi tehneet kunniaa rykmentin komentajalle. Näin korskeita ne herat upseerit ovat, että parin soltun kunnianteon huomaamattomuudesta rankaisevat koko rykmenttiä. Iltaloman kielto on rankaisumuotona varsin yleinen mitä vähäpätöisimmistä syistä.

Oikeutettuja ovat vaatimukset alokasajan lomakiellon lopettamisesta. Palvelustehtävistä vapaana oleville myönnettäköön iltalomat neljästi viikossa ja oikeudella myöskin käydä lomalla pitemmälti kuin tähän asti, vieläpä yöpyä kasarmin ulkopuolella. Pakollinen kunnianteko sotilaita orjuuttavana olisi myös poistettava.

Asevelvollisuuden suorituksen vuoksi joutuu suuri joukko erikoisesti työläissotilaita taloudellisesti varsin suuriin vaikeuksiin. Useimmat menettävät palveluspaikkansa ja työpaikkansa ja vapaiksi päästyään he jälleen joutuvat kuleksimaan, useimmat pitkät ajat työttöminä ja siis näin pakoitettuna olemaan puutteessakin. On tämänvuoksi varsin kohtuullista, että valtion puolesta ryhdytään toimenpiteisiin, jotta turvataan työnsaantimahdollisuus tai sitten suoritetaan riittävä korvaus siksi kunnes sotalaitoksesta vapautuneet ovat saaneet hankituksi itselleen työpaikan. Myöskin veroista olisi sotilaat vapautettava, mikä nykyisin onkin lain mukaan näin, mutta useilla paikkakunnilla heitä ei siitä vapauteta.

HENKINEN PIMITYS ARMEIJASSA.

Se moraalinen tila, mikä sotalaitoksessa vallitsee, ei ole myöskään kehuttava. Eihän voi salata, miten esimerkiksi pirtunkäyttö ja juopottelu on siellä melko yleistä. Moni nuorukainen joutuu pirtunkäyttäjäksi ensi kertaa armeijassa ja upseerit ovat monasti näyttämässä esimerkkiä alaisilleen. Rivous ja ruokottomuus on siellä yleistä henkistä viljelystä ja henkistä nautintoa, joka siellä versoo ja jota päällystö suosii. Raakuushan kuuluu suomalaisen sotilaan luonnetyyppiin, jota upseerit haluavat miehistössä edel-

leen kasvattaa. Papiston harjoittama uskonnollinen kylvö ei asiantilaa toiseksi muuta. Se on henkistä pimitystä, jolla koetetaan silata kapitalistijärjestelmän vääryyksiä ja joka ei moraalisesti suinkaan ole kohottavaa. Papithan riehuvat innokkaina sotakiihkoilijoina; se niille armeijassakin on pääasia. Ei voida vaitiolollakaan myöskään sivuuttaa sitä, että kirkosta eronneetkin viedään komennuksella uskonnollisiin tilaisuuksiin, vaikka tosiasiassahan ne useimmiten muodostuvat kuten esim. aamu- ja iltahartaudetkin vain ilvehtimistilaisuuksiksi. Nämä menot olisi lopetettava. On liikaa vaadittu, jos tahdotaan pakollisesti uskontotilaisuuksiin viedä sotilaita. Näiden tilalle enemmän sotilaiden tiedollista kehittämistä ja oikeata valistustyötä!

Suojeluskuntalaitos, tuo avoin porvariston luokkakaarti, on nytkin erikoisesti kytketty armeijaan ja yhdistetty näiden harjoitus yhteiseksi. Tämä ei tule muuttamaan asennettamme siihen. Ei voida hyväksyä sitä, että suojeluskuntia käytetään yhteisillä harjoituksilla tai manöövereillä armeijan joukko-osastojen kanssa. Työläis- ja talonpoikaissotilaat tuntevat oikeutettua vihaa suojeluskuntalaitosta kohtaan. He näkevät siinä ei suinkaan asetovereita vaan porvariston luokkaetujen vartijoita ja selkäpuolen piiskan. Tästä johtuvatkin ne kireät suhteet ja vihamielisyydet, jotka ilmenevät yhteisillä manöövereillä. Suojeluskuntiin ei työväestö koskaan tule suhtautumaan muuta kuin taistelemalla sen lakkauttamiseksi. Olemme vakuutettuja, että vielä kerran aukenevat siihen houkuteltujen tai pakoitettujen työtätekevien silmät näkemään tämän suojeluskuntalaitoksen turmiollisuuden. Tähän suuntaan on työskenneltävä. Ei mitään yhteisiä harjoituksia ja yhteistoimintaa armeijan ja suojeluskunnan välillä ole järjestettävä.

LUOKKATAISTELUA ARMEIJAN SISÄLLÄKIN.

Suomen armeija, niinkuin kaikki kapitalistiarmeijat, on porvariston luokka-ase, kapitalistisen luokkavallan suojaamiseksi. Mikään »kansan armeija» se ei ole. Mitään sellaista henkeä siellä ei ilmene, vaikka miehistön enemmistön muodostavatkin työtätekevät ainekset. Porvarillisen luokkavallan komennon saavat asetakkiin puetut työtätekevät niskassaan tuntea siinä vainossa, jonka alaiseksi palveluksessa joutuvat. Onhan tunnettua, miten jo ennen asevelvollisuuttaan suorittamaan menevät jaottelee ohrana luotettavaisuusluokkiin, josta lähetetään ilmoitukset joukko-osastoihin. Ja ne suuret määrät asevelvollisia, jotka ovat ohranan surullisissa punikkimerkinnöissä, saavat päällystön puolelta vihamielisen kohtelun. Sitä edistää armeijan sisässä järjetetty inhoittava urkintajärjestelmä.

Työläissotilaiden poliittinen vaino ilmenee monella eri tavalla. Heiltä on kielletty vapaa keskustelu elämäänsä ja pyrkimyksiänsä koskevista kysymyksistä. Työväenlehdistön ja kirjallisuuden

vapaa lukeminen ja tilaaminen on kielletty. Työväenlaulujen laulaminen on kielletty. Työväen järjestämissä juhlissa, valistustilaisuuksissa ja työväentaloilla käynnit ovat monissa paikoin kielletyt ja kokonaan estetyt. Työväenjärjestöihin, ammatillisiin, valistus-, urheilu- y. m. järjestöihin pitää suhteet palvelusaikana katkaista. Siis kaikki sellaiset harrastukset, jotka ovat työläissotilaiden omia, heille läheisiä, kaikki nämä, jotka heidän pyrkimyksiään ja tarpeitaan vastaisivat, ovat jyrkästi kielletyt. Mutta upseeristo saa kuulua porvarillisiin luokkajärjestöihin ja fascistikopliin j.n.e. ja harjoittaa niiden hyväksi minkälaista kiihoitusta hyvänsä. Tämähän on luokkalaitoksen selvä ilmaus, vai mitä? Senvuoksi luokkataistelu ei ole tuntematon armeijan sisässäkään. Se ei voi sitä olla, sillä luokkataistelua on aina siellä käyty ja käydään, missä vaan luokkavastakohdat ilmenevät. *Työläiset käyvät taistelua oikeuksiensa ja vapauksiensa puolesta kaikkialla, missä työtätekeviä on ja missä taisteluehdot sitä vaativat harjoittamaan.* Missä voidaan, harjoitetaan valistustyötä, järjestetään joukkoja. Näin on tehty ja tehdään myöskin kaikissa maissa. Sitä ei voida estää. Imperialismin vastainen taistelu on kuulunut jo vuosikymmenet työväenliikkeen ohjelmaan. Se on yksi kansainvälisen nuorisoliikkeen synnyttäjäkin. Luokkatietoinen työläisnuoriso täyttää tässä suhteessa edelleen velvollisuutensa. Luokkataistelu hakee kunakin ajankohtana vallitsevain taisteluehtojen mukaiset muodot, mutta niiden muuttaminen ei merkitse suinkaan taistelun vaimentamista vaan useinkin sen kärjistynyttä tilaa.

Puolustamme asevelvollisten valtiollisia oikeuksia ja vapaita järjestymis-oikeuksia. Asevelvollisten oikeuksiin pitäisi kuulua valitsemiensa edustajain kautta valvoa, ettei väärinkäytöksiä taloudellisissa tai muissa heitä koskevissa kysymyksissä harjoiteta.

Olen kosketellut vain osaa niistä epäkohdista ja vallitsevan sotilasjärjestelmän mätäkasvannaisista, jotka Suomen armeijassa tarvitsisivat korjausta. Moni seikka kaipaisi vielä vakavaa muistuttamista, ja olemme aikaisemmin esittäneet sotilaiden olosuhteiden korjaamista tarkoittavia vaatimuksia ja osoittaneet, mitkä kohdat sitä kipeimmin kaipaisivat. Porvaristo hallituksineen ei ole niitä huomioonottanut. Tulemme kuitenkin edelleen korostamaan sitä, että toimenpiteisiin tässä suhteessa on ryhdyttävä. Asia ei siedä enää viivytystä. Olemme sitä mieltä, että asevelvollisten olosuhteissa ja koko armeijan järjestelyssä olisi saatava aikaan useita huomattavia muutoksia.

VAATIMUKSEMME SOTILAIDEN OLOSUHTEIDEN KORJAAMISEKSI JA OIKEUKSIEN TUNNUSTAMISEKSI.

Palvelusaika olisi alennettava mitä nopeimmin 6 kuukauteen ja etenkin talonpoikaissotilaille varattava vähintään

kuukauden loma aikana, jolloin maataloustyöt sitä erikoisemmin vaativat.

Sotilaiden päiväraha on koroitettava 5 markkaan päivältä joko rüttävillä määrärahoilla tai vastaavasti alentamalla upseeriston palkkoja.

Harjoitus- ja palvelusaika on määrättävä niin, ettei se vuorokaudessa tulisi käsittämään enempää kuin 8 tuntia. Pyhä ja juhlapäivät, välttämättömiä vartio- ja päivystyspalveluksia lukuunottamatta, olisi muodostettava yleisiksi lepopäiviksi.

Iltalomia on annettava kurinpidollisista seikoista riippumatta vähintäin neljänä iltana viikossa ja myönnettävä loma-aikaa aina seuraavaan aamuun saakka.

Sotilaille on varattava oikeus käyttää vapaasti raitiotietä ja myöskin rautateitä.

Palvelusaikana on asevelvollisten perhe vapautettava valtion ja kunnan veroista. Sotaväestä vapautuville työläis- ja talonpoikaissotilaille on valtion turvattava mahdollisesti menetetty työpaikka, ja joilla sitä ei palvelukseen tullessa ollut, niille sellainen hankittava tai annettava työttömyyden ajalta rüttävä korvaus.

Asuntohuoneet rüttävän tilaviksi, lämpimiksi ja puhtaiksi sekä kunnollisesti valaistuiksi. Makuuvarustuksiin kuuluvat liinavaatteet olisi vaihdettava vähintäin kerran viikossa.

Sopimattomia, jalkoja hankaavia saappaita tai muita sellaisia jalkineita ei saisi ollenkaan jakaa asevelvollisille.

Sotilaille on annettava oikeus perustaa ja vapaasti valita keskuudessaan komppanioittain sotilaiden taloudellisia etuja ajavia ja puolustavia komiteoita, ja poistettava armeijasta pakollinen kunnianteko.

Sopimattomasti ja epäinhimillisesti käyttäytyviä ei saa pitää aliupseereina. Sellaisiksi on asetettava valistuneempia ja miehistön suosiota nauttivia työläis- ja talonpokaissotilaita.

Päällystön harjoittama keppikuri, santsit, remmiapellit, arestirangaistukset ja muut sellaiset erikoisesti alokkaiden kiusaamisessa käytetyt rangaistusmenetelmät on kiellettävä, samoin sopimaton kielenkäyttö sotilaita kohtaan ja ala-arvoisten tai siveettömien marssilaulujen laulattaminen sotilailla kaduilla ja kasarmeissa.

Sotilaille on annettava täydet kansalaisoikeudet, kokoontumis-, järjestäymis- ja sananvapaus kasarmeilla.

Sotilaille on taattava oikeus kuulua haluamaansa valtiolliseen puolueeseen, ammatillisiin, urheilu-, valistus- y.m. järjestöihin ja oikeus vapaasti ottaa osaa näiden järjestö-

jen kokouksiin, juhliin ja muuhun toimintaan, mainitakseni sellaisen kuin m. m. yleisen vappujuhlan.

On sallittava sotilaiden urheilu- ja kulttuurijärjestöjen perustaminen.

Työväen sanomalehtien ja kirjallisuuden vapaa lukeminen ja tuonti kasarmeihin on sallittava ja sotilaiden lukutupiin niitä hankittava valtion kustannuksella.

Sotilaiden poliittinen vaino porvarisvastaisten mielipiteitten johdosta on armeijassa lopetettava, sotilasohranan toiminta lopetettava ja luovuttava siitä inhoittavasta urkintajärjestelmän ja ilmiantojen käyttämisestä.

Valistustoiminta sotilaiden keskuudessa ei saa olla porvarillista luokkakasvatusta ja yllytystyötä työväenliikettä ja sen eri toimintamuotoja vastaan enempää kuin järjetöntä sotakiihoitustakaan, jonka tarkoituksena nyt on yllyttää sotilaita erikoisesti Neuvostoliittoa vastaan. Siis työväen tunnuslauseena tällä kohdalla tulee olemaan: Irti porvariston kädet Neuvostoliitosta.

Uskonnollisiin menoihin pakollinen osanotto ja yleensä uskonnollinen pimitystyö on armeijassa lopetettava. Papit on poistettava armeijan kirjoista.

Ruotsinkielisille sotilaille on opetus ja kouluutus annettava heidän omalla kielellään eikä muissakaan suhteissa ole sallittava kansallista kiihoitusta vähemmistökansallisuutta kohtaan.

Suojeluskuntien käyttäminen ja osanotto armeijan harjoituksiin ja manöövereihin on kiellettävä, koska se loukkaa toisin ajattelevien sotilaiden mielipiteitä ja katsantokantoja. Armeijan ja suojeluskuntien yhteisiä paraateja ei ole siedettävä.

Varkautta, juoppoutta ja muuta huligaanisuutta harjoittavia ja vuoden 1918 työläisten murhaajina tai murhauttajina esiintyneet upseerit on eroitettava viipymättä armeijasta.

Minä en toki odota, että porvaristo tulisi ilman muuta ainakaan Suomen armeijassa vapaaehtoisesti näitä sotilaitten oikeuksia tunnustamaan. Sen minä tiedän kuitenkin, että jokainen näistä oikeutetuista vaatimuksista perustuu maan työtätekevän väestön yleiseen kannatukseen ja että tämä työväestö ja sen riveistä lähteneet sotilaat tulevat niitten puolesta myöskin toimimaan ja tuntevat suurta myötätuntoa näitten oikeuksiensa saavuttamiseksi.

Imperialistien sotavalmisteluista ja Suomen ulkopolitiikan suunnasta.

Ed. Rosenbergin lausunto eduskunnassa 21. 11. -28.

Ed. Rosenbergin lausunto ulkoministeriön määrärahoja käsiteltäessä 21. 11. —28.

Huomautettuaan, ettei hallitus ole täyttänyt lupauksiaan sotarasitusten vähentämiseksi lausui ed. Rosenberg:

Mutta siihenhän ei hallituksella sen ulkopolitiikasta päättäen ole ollut edes haluakaan. Päinvastoin osoittaa juuri hallituksen ulkopolitiikka, että nykyinenkin hallitus uskollisesti seuraa edellisen jälkiä siitä huolimatta, ettei ole puuttunut ääniä hallituksen omassa leirissäkään, ääniä, jotka ovat varoittaneet hallitusta sen ulkopoliittisista edesottamisista ja vaatineet toisenlaista linjaa. Ja tähän onkin hallituksen kannattajilla täysi syy. Talonpojatkin alkavat herätä ja punnita kaikkia mahdollisuuksia asian toisenlaiselle järjestelylle. He ottavat hallituksen ulkopolitiikankin arvostelun alaiseksi. He alkavatkin jo kysellä, eikö tosiaankaan löydy toisenlaista ulkopolitiikkaa, kuin hallituksen kannattama avonainen ja salainen sodanvalmistelupolitiikka ja sen verhoksi vedetty rauhanhumbuugi. Työtätekevä kansa alkaa vaatia oikeata rauhanpolitiikkaa, sellaista, joka sallii varustusten vähentämisen.

Etenkin näinä aikoina, jolloin maan rahataloudellinen tilanne on kiristynyt, kato on maata kohdannut ja työttömyyspainajainen uhkaa entistä pahemmin, tarvittaisiin varoja muuhunkin, kuin ulkopolitiikan johdosta kasvaneisiin sotilasvarustuksiin. Tämän johdosta ja koska tämän pääluokan kohdalla tulemme tekemään supistusehdotuksia, joiden oleellinen merkitys on siinä, että supistukset edellyttävät aivan toisenlaista ulkopolitiikkaa kuin hallituksen, katson tarpeelliseksi yleiskeskustelun aikana tämän pääluokan kohdalla kosketella muutamia ulkopolitiikan tärkeimpiä kysymyksiä.

Hallituksella on siis mahdollisuus valita kahden vaihtoehdon välillä. Ensinnäkin olisi pyrittävä irtautumaan suurvaltojen edus-

tamasta valtaus- ja sotapolitiikasta, siitä politiikasta, joka ehdottomasti ja kiertämättömästi johtaa uuteen maailmansotaan. Itsenäinen rauhanpolitiikka sekä rauhallinen sopimuksiin nojautuva suhtautuminen naapurivaltioihin, ennen kaikkea idässä on todella tie, jota hallitus voi noudattaa, jos se tahtoo todella toteuttaa sotilasrasitusten lieventämistä. Toinen tie taasen, se tie, jota hallitus on noudattanut ja yhä edelleen noudattaa, on yhä kiinteämpi sitoutuminen sotaa valmistavien valtojen, ennen kaikkea Englannin politiikkaan. Se merkitsee lähenevää maailmansotaa ja sen valmisteluihin osaa ottamista ja tällä hetkellä se ilmenee kaikenlaisten sotavarusteluien lisäämisessä ja sitä varten valmistautumisessa.

Tämänkin budjetin useampien pääluokkien kohdalla on menoeriä, joista toiset sangen merkityksellisiä, jotka tarkoittavat sotavalmiuden lisäämistä tai niinkuin porvarit ja sosialidemokraatit rakastavat sanoa »puolustuskyvyn vahvistamista». Eduskunnassa on sitäpaitsi käsittelynalaisena useita lakiehdotuksia, jotka tähtäävät samaan. Semmoinen on sotatilalakiehdotus, kunnallisten viranomaisten ja yksityisten teollisuuslaitosten johdossa olevien henkilöiden velvollisuudesta antaa ilmoituksia sotavalmiuden varalta y. m. sellaiset. Lisäksi on valtio uhrannut satoja miljoonia kehittääkseen huippuunsa valtion sotateollisuuden s. t. s. hyödyttömien ja tarpeettomien tuotteiden valmistusta varten tarkoitettua tuotantoa. Kuvaavaa on, että samanaikaisesti kun valtio tekee kaikkensa saattaakseen maan joka kolkan vaaralle altiiksi, niin ryhdytään perustamaan yhdistyksiä, jotka hankkivat kaasunaamareita niille, jotka katsotaan oikeutetuiksi pelastautumaan vaarasta. Tuskin on tarpeellista selittää, että kaikki tämä tapahtuu vain muutamien kapitalistien hyväksi, sillä se tosiasia alkaa olla jo sangen yleisesti tunnettu työtätekevien keskuudessa. Tästä johtuu ulkopolitiikan toinen sodan valmisteluun läheisesti liittyvä osa, nimittäin yhä äänekkäämmäksi käyvä hallitsevien esittämä rauhanhumpuukin. Sanomalehtitiedonannoilla hälyytetään alituisesti ja tarkoituksellisesti ihmisiä rajarauhan rikkomisesta ja rajan toisella puolen muka tapahtuvista suuremmoisista sotavarusteluista. Näistä osoittautuvat jälkimmäiset tavallisesti puhtaiksi valheiksi ja edelliset taasen supistuvat useissa tapauksissa mitättömiin välikohtauksiin. Mutta asian ydin onkin siinä, että hälyytysuutisia ei tavallisesti oikaista tai jos ne oikaistaan, niin se tapahtuu tavalla, joka jättää lukijaan sen vaikutuksen, että kyllä siinä sittenkin jotakin perää oli. Tällä tavalla saadaan aikaan se, mihin on pyrittykin, ja se on puolustustahdon jatkuvaan syventämiseen, niin että määrätyn hetken tullessa puolustustahto helposti voitaisiin muuttaa hyökkäystahdoksi. Tässä olisi ulkoministerilläkin paljon tehtävää, sillä todellinen rauhantahto edellyttää, että tällainen peli on lopetettava ja ihmisille annettava asioista oikeita tietoja.

Kun uuden sodan vaarasta puhutaan, ei suinkaan se ole aiheetonta kuvittelua. Se on päinvastoin hirvittävä tosiasia, jota sodanhaluinen porvaristokaan ei pyri enää ollenkaan kieltämään. Imperialistisiten valtojen politiikka kasaa alinomaan sytykkeitä, jotka määrätyllä hetkellä riehahtavat liekkiin. Kapitalismin sisäiset ristiriidat ovat kiihottimina sotaan. Tämä olkoon sanottuna yleisessä mielessä. Kapitalistisiten ristiriitojen lisäksi sisältää uuden sodan mahdollisuuden myöskin se kaikkia kapitalisteja yhdistävä pyrkimys, jonka tarkoituksena on hyökkääminen Neuvostoliiton työläis- ja talonpoikaisvaltion kimppuun ja Venäjän luonnonrikkauksien anastaminen uudelleen kapitalistisen riiston kohteeksi. Tätä päämäärää kapitalistiset valtiot aikoinaan ovat yrittäneet ja epäonnistuneet. Mutta aina ensimmäisestä epäonnistumisestaan saakka ovat niiden valmistelut tähdänneet tuon toivotun tarkoitusperän uudistamiseen ja saavuttamiseen. Diplomatian salainen vehkeily ei ole kyennyt näitä suunnitelmia peittämään. Tulen myöhemmin koskettelemaan sitä puolta asiassa, joka koskee nimenomaan Suomen sotavarustelujen poliittista suuntautumista. Sitä ennen on aihetta muutamalla sanalla kajota keinoihin, joita yleisen asevarustelun verhoina käytetään.

SUOMEN ULKOPOLITIIKKA — SOTAPOLITIIKKAA.

Viime syyskuun 11 päivänä budjetin lähetekeskustelun yhteydessä torjui pääministeri Sunila syytöksiä hallituksen varusteluhalusta huomauttamalla m. m., että hallitus ei ole voinut ohjelmalupaustensa täyttämisen vuoksi asettaa »maan turvallisuutta vaaranalaiseksi». Erikoista huomiota lausunnossa on annettava seuraavalle: »Hallitus odottaa lisäksi, että kansainvälinen työ rauhantilanteen vakaannuttamiseksi tulee myös osaltaan helpottamaan pyrkimyksiä maan puolustusrasituksen lieventämiseksi.» Minä otaksuisin, että herra pääministeri on ollut sanojensa merkityksestä tietoinen. Tai olisiko asia käsitettävissä todellakin niin, että lausunto on annettu siinä naivissa uskossa, että hallitukselle tulisi todellakin jonkun »kansainvälisen rauhantyön» kautta koskaan mahdollisuuksia asevarustusten vähentämiseen ja ohjelmalupaustensa toteuttamiseen »maan turvallisuutta vaarantamatta» s. o. luopumatta samalla sotavarustelussa noudatetusta suunnasta ja tarkoitusperistä? Nykyinen hallitus olisi siinä tapauksessa huonosti lukenut oman puolueensa johtavan lehden arvosteluja sen kansainvälisen avun merkityksessä, jota herra pääministeri kaikesta päättäen tarkoitti.

Ministerille itselleen hyvin tunnettu lehti Ilkka kirjoitti viime vuoden maaliskuulla: »kansainliiton asenne on yhä enemmän alkanut muodostua sellaiseksi, että siinä kyllä voidaan keskustella suuristakin kansainvälisistä kysymyksistä. Mutta asiat eivät siellä juuri missään muodossa edisty. Syy näyttää olevan se,

että suurvallat ovat näyttäneet pitävän kansainliittoa sellaisena noppapelilaitoksena, jossa ne vain itselleen etsivät edullisia otteita. Pienten valtojen toiveille ei yleensä panna huomiota elleivät toiveet ole jonkun suurvaltapuolueen halujen mukaiset.»

Uskaltaako nyt hallitus olla kuuro profeetan viittauksille, vai onko hallituksella senjälkeen kun tämä on kirjoitettu joitakin perusteltuja syitä lujaan luottamukseensa kansainvälisen »rauhantyön» merkityksestä.

Vakavasti puhuen ovat kaikki puheet asevarustusten supistamisesta, kansainvälisten selkkausten sovittamisesta rauhallista tietä, sotien laittomaksi julistamisesta ja muusta sellaisesta tyhjänpäiväisyydestä, joihin myöskin pääministerin ylläkosketeltu lausunto kuuluu, asetettava oikeaan suhteeseen kaikkialla tapahtuvaan sotavarusteluun nähden. Sellaisia puheita käytetään sotavarustelujen verhona. Ne ovat muodostuneet osaksi itse sotavarusteluja. Ne ovat sanalla sanoen välttämättömiä, että sotavarustelut nykyisessä laajuudessa olisivat mahdollisia, ilman että äärimmilleen rasitetut kansat ryhtyisivät kapinoimaan tätä sietämätöntä taakkaa ja sen asettajia vastaan.

Suomi on kustantanut edustajiaan useampaan kansainväliseen neuvotteluun, joita on kehuttu merkityksellisiksi asevarustelujen rajoittamisessa. Senjälkeen kuin Neuvostoliiton edustajat eräässä tällaisessa neuvottelussa esittivät ohjelman täydellisestä aseistariisumisesta, on propageeraaminen alituisella aseitten riisumisella vähän lakannut. Imperialistinen peli paljastettiin, ja muistaakseni viime syyskuulla ilmoitti riisumishumbuugin päämestari Englanti, ettei se halua enää mitään aseitten riisumiskokouksia. Ainoa tosiasiallinen ja kumoamaton tulos näistä monista aseiden riisumiskokouksista — joihin jokainen on mennyt tarkoituksella riisua aseista naapuriansa eikä itseään, — on ollut se, että varustelut on lisääntyneet. Jokainen laivastovarustusten vähentämistä käsitellyt neuvottelu on päättynyt aina ilmoituksiin, että se ja se suurvalta on päättänyt lisätä laivasto-ohjelmiaan. Aseistariisumiskysymystä voidaan verrata eräänlaiseen sumuverhoon, jonka suojassa varustautuminen ja sodan valmistaminen on helpompaa, aivan kuin rintamahyökkäyksen valmistaminen sodassa.

TOINEN INTERNATIONALE VIEROITTAMASSA KOYHÄLISTÖÄ SODANVASTAISESTA TAISTELUSTA.

Mainittakoon muuten, että tämän sumuverhon laskemisessa ovat kaikkien kapitalististen maiden sosialidemokraatit olleet innokkaasti mukana, sillä myöskin heidän »rauhanpolitiikkansa» kulmakivenä on väkevä usko kansainliiton kaikkivaltiuteen ja tämän harhaopin levittäminen työtätekevien luokkien keskuuteen. Tämä käy esille m. m. viimeisen Brysselissä syyskuun 11 p:nä pidetyn »sosialis-

tisen työväeninternationalin» toimeenpanevan komitean juhlallisesta päätöslauselmasta, josta minä pyydän esittää muutamia poimintoja.

Ensiksi julistetaan ponnekkaasti: »Sosialistiset puolueet, proletariatin luokkapuolueet (sellaiset »luokkapuolueet», kuten esim. meidän kiltti noskelaiseksi nimitetty sos.dem. puolueemme) taistelevat erittäin tarmokkaasti kaikkia sotia vastaan tietäen, että ne voivat tuottaa sotaan osallisille mailla ainoastaan kurjuutta ja surua, että ne koskevat kovimmin juuri työväenluokkaan, että ne vuosiksi eteenpäin hävittävät kansainvälisen veljestunteen ja saattavat huonoon huutoon sosialismin aatteen ja hidastuttavat sen toteutumista.»

Kun ensin on näin määritelty kaikkien kansallisten puolueiden velvollisuudet, joiden täyttäminen sivumennen sanoen näyttää meillä sos. dem. johtajista samalta kuin esim. kivääritehtaiden ja sotalaivojen rakentaminen, annetaan päätöslauselmassa käytännöllisiä menettelytapaohjeita:

»Sodan vaarojen pienentämiseksi on välttämätöntä järjestelmällisesti noudattaa aseistariisumispolitiikkaa. Tähänastiset yritykset ovat tosin tuottaneet kansoille monta pettymystä. Töin tuskin ovat voittajat saaneet aikaan voitettujen aseistariisumisen. Ensiksimainitut ovat Versaillesin rauhansopimuksen viidennen osan johdannossa selittäneet katsovansa Saksan aseistariisumista keinoksi kansojen sotavarustusten yleistä rajoittamista varten. On kuitenkin todettava, että annettuja lupauksia ei vielä ole täytetty.» Pienenä reunamuistutuksena mainittakoon, että *itse saksalaisen sosialidemokratian johtajat ovat heittäneet muutamia ensiluokkaisia panssariristeilijöitä tämän lupauksen täyttymisen tielle.*

Edelleen lausutaan: »On oleellisen tärkeätä, että sellaisen selkkauksen sattuessa, joka voi johtaa sotaan, asianomaisten maiden sosialistiset puolueet vaativat hallituksiltaan ja tarpeen vaatiessa käyttävät kaikkia työväenluokan hallussa olevia keinoja antaakseen tehoa vaatimuksilleen selkkauksen säännöstelyä oikeudellista tai sovintomenetelmällistä tietä.» Tämähän nyt on koko voimallista puhetta. Sen a ja o on, kuten sanottu aseiden riisumishumbuugi ja sovintotuomioistuin, jotka molemmat ovat absoluuttisia mahdottomuuksia kapitalismin vallitessa.

Näiden rauhanreseptien päälle annetaan sitten jäsenpuolueille m. m. se tehtävä, että niiden on »ehdottoman välttämättömästi» pidettävä huolta siitä, että sotilaallisten voimien käyttö asetetaan tehokkaan demokraattisen kontrollin alaiseksi, tehtävä, jonka suorittamisesta tai yrittämisestä täällä meillä olisi mielenkiintoista kuulla sosialidemokraattien suunnitelmat. Mainitun työväen internationalen kokouksen jälkeen — — työväen internationalen sitaateissa — — on epäilyksen paha henki mennyt eräitten jäsenpuolueiden johtajiin, sillä esim. eräs saksalainen sosialidemokraattisen lehden kirjeenvaihtaja valitti sitä, että »kongressissa vallitsi tavattoman voimakas Kansainliiton määräämisvalta ja kunnioitus.

Kapitalististen hallitusten Kansainliitto vaikuttaa sosialidemokraattisten puoluejohtajien poliittiseen ajatteluun monessa maassa niin voimakkaasti, että moni heistä tuskin osaa puhua mitään sosialistisen työväen internationalen omasta politiikasta», sanoo kirjeenvaihtaja.

Sosialidemokraattina hän ei luonnollisesti tunnusta, että tällä »työväen internationalella» ei ole mitään omaa politiikkaa, on vain Kansainliiton politiikka, on vain kapitalistien aseistariisumispolitiikka ja kapitalistien sovintotuomioistuimet.

Asian merkitys ja työväenluokan suuri vaara on siinä, että tällaiset utopistiset kuvittelut kansainvälisten selkkausten rauhallisesta sovittelusta ja keskinäisestä aseitten riisumisesta levitettynä työtätekevien luokkien keskuuteen tekevät ainoan, todellisen sodan vastustajan, köyhälistön, kykenemättömäksi meillä niinkuin muuallakin selvästi havaitsemaan ja kaikella tarmollaan vastustamaan uuden sodan varustelua. Siinä suhteessa pitää paikkansa se mitä Suomen Sosialidemokraatti kirjoitti viime vuoden maaliskuun 3 päivänä: »Alituiset puheet sodan estämisestä ja resolutsioni rauhan hyväksi alkavat jo itsessään sisältää sodan vaaraa, sillä sanat, joihin totutaan ja joilla ei ole mitään käytännöllistä merkitystä, voivat muodostua sellaiseksi kehtolauluksi, joka nukuttaa ihmiset, mutta herättää kiväärit.»

Juuri tuollaista ihmisten ja lähinnä köyhälistön nukuttamista harjoittavat sosialidemokraattisten puolueiden johtajat kaikissa maissa.

KELLOGGIN SOPIMUS IMPERIALISTIEN RAUHANILVEILY.

Ehkä herra pääministeri perustaa toiveensa kansainvälisen rauhantyön ja samalla kasvavien sotamenojen tulevasta supistamisesta muihin kuin suureksi humbuugiksi paljastuneisiin asevarustusneuvotteluihin. Onhan Suomikin aivan hiljattain ainakin periaatteessa hyväksynyt erään asiakirjan, jossa suurin elein lausutaan m. m. »Korkeat sopimusvallat juhlallisesti julistavat kansojen nimessä, että he tuomitsevat sotaan turvautumisen kansainvälisten riitaisuuksien ratkaisemiseksi ja luopuvat siitä kansallisen politiikkansa välikappaleena suhteissaan toisiinsa.» ja edelleen: »Korkeat sopimusvallat sopivat siitä, että kaikkien riitaisuuksiensa ja selkkauksiensa ratkaisua tai sopimista, olkootpa ne mitä laatua tai alkuperää tahansa, jotka voivat syntyä heidän keskuudessaan, ei koskaan koeteta ratkaista muuten kuin rauhallisin keinoin.»

Ehkä se on juuri tämä juhlallinen vakuutus, jota herra pääministeri odottelee avukseen hallituksensa ohjelman toteuttamiseksi, siinähän »korkeat sopimusvallat» julistavat pannaan kaikki sodat ja sitoutuvat itse luopumaan kaikista aseellisten ratkaisujen käyttämisestä. Tässähän se on kansainvälisen rauhan avain. Kun

kukaan ei valmistele riitansa ratkaisua sodan avulla ja omasta puolestaan tuomitsee sen ja kun kaikki tekevät tämän maailman historiassa käänteentekevän lupauksen, niin siinähän on tiettävästi pelastus. Ei mitään kivääreitä eikä sotatarvetehtaita, ei mitään suunnattomia varoja vaativia lentolaivueita, ei myrkkykaasuja, ei mitään sotalaivoja. Nehän tulevat ihan tarpeettomiksi. Eikö niin?

ASEISTARIISUMISJUTTUJEN PETOLLISUUS.

Kapitalistiset hallitukset ja sosialidemokraattiset puolueet kilvan selittävät kansalle, että vain siksi aikaa kun kaikki ovat allekirjoittaneet tämän rauhankirjan, tarvitaan sotilasmilioonia, ja kun ei ole vielä takeita siitä, että naapurit heittäisivät kivääreinsä, voidaan myöntää vähäinen lisäyskin. Tähän suuntaanhan selitykset täälläkin menevät.

Ikävä vain, että noin pari viikkoa myöhemmin kuin esim. Suomen hallitus antoi vakuutuksensa siitä, että se riemulla tervehtii sopimusta rauhasta ja tulee sen iättämään vahvistettavaksi, riisutaan nämä rauhankuvittelut yhdellä iskulla alastomaksi petkutukseksi. Maailma saa tietää, että eräät rauhansopimuksen allekirjoittajat ovat solmineet keskenään joukon salaisia sopimuksia tulevan sodan varalle. Ranska ja Englanti tekevät keskenään laivastosopimuksen ja sitoutuvat jokaisen toista tai toista sopimuspuolta koskevan aseellisen riidan sattuessa panemaan kaiken hävitysvoimansa liikekannalle. Tämän sopimuksen sanottiin suuntautuvan juuri sitä maata vastaan, jota oli pidettävä tuon »rauhanasiakirjan» emämaana, vaikka siinä samalla oli muistettu myöskin liittoa Neuvosto-Venäjää vastaan. Kuin paperitalo hajoavat siis kaikki kuvitelmat sodan pannaan julistamisesta.

Englantilais-ranskalaisen sotaliiton ohella mainittakoon myöskin aivan hiljattain amerikkalaisissa lehdissä julkaistu Amerikan laivasto-ohjelma. Virallisten tietojen mukaan käsittää Yhdysvaltain laivastorakennuksen viisivuotisohjelma 71 uuden sotalaivan rakentamisen. Tämän ohjelman toteuttaminen tulee viidessä vuodessa vaatimaan amerikkalaisilta yli 725 milj. dollaria. Mutta tämän lisäksi on valmistettu vielä kaksikymmenvuotisohjelma, mikä huimasti ylittää edellämainitun. Nämä tosiasiat mielestäni osoittavat kyllin selvästi, että amerikkalaisilla imperialisteilla ei ole turhia kuvitteluja valmistamiensa »rauhanasiakirjojen» merkityksestä.

Muuan Amerikan johtavista politiikoista käsitellessään mainittuja laivastosuunnitelmia lausuu m. m.: »Se tosiasia, että Suur-Britannia pitää välttämättömänä itselleen rakentaa suuren tonniston välittämättä muiden maiden rakennusohjelmasta, se on paras osoitus siitä, että meillekin on välttämätöntä suuri risteilijätonnisto välittämättä muiden maiden rakennusohjelmasta. Laivastoa tarvitaan »kaupan puolustamiseksi». Meidän kauppiaiden ja tehtai-

ijoiden täytyy saada pitää kiinni ulkomaisista markkinoista ja meidän täytyy valloittaa uusia markkinoita tuotteillemme ja taistelu niiden saavuttamisesta riippuu laivastosta.»

Tämä on tilanteen pakosta esille pusertuva imperialismin vastaus kaikkiin typeriin rauhankuvitelmiin, jota meilläkin yritetään kansalle syöttää. Yksinkertaisinkin ihminen käsittää, että jos niillä kaikilla rauhanneuvotteluilla ja asiakirjoilla olisi viiden pennin edestä merkitystä tai ne voisivat estää uuden sodan puhkeamista, niin kaikki varustelut olisivat järjettömyyksiä imperialistienkin kannalta katsoen.

Minä en nyt kuitenkaan halua tämän enempää järkyttää nykyisen hallituksen ja sosialidemokraattiemme rauhan toiveita. Minä tahtoisin vain edellyttää, että se väestö, jolle nuo kuvittelut ovat tarkoitetut, tulee huomaamaan koko kapitalistisen diplomatian petturuuden ja oivaltamaan uuden sodan vaaran sellaisena kuin se on, sellaisena kuin se esiintyy myöskin Suomen sotavarusteluissa ja hallitusten tähänastisessa ulkopolitiikassa.

Muutama sana vielä siitä, mihin suuntaan meidänkin sotavarustelumme ja diplomatiamme suuntautuu. Meillähän on asia niin, että kaikki vetoamiset kansainliittoon, kaikki ulkomaisten lähetystöjen siioitukset, kaikki kansainvälisten neuvottelukokousten ylimääräiset kustannukset, jokainen armeijalle tarkoitettu menojen lisäys tehdään itäiseen vaaraan vedoten.

On siis syytä erikoisesti tässä pysähtyä hallituksen ulkopolitiikkaan itäistä naapurimaatamme kohtaan. Tämä saa ilmauksensa siitä yleisestä perusteesta, että kapitalistinen maailma pyrkii muodostamaan yhä vihamielisemmän rintaman Neuvostojen maata vastaan.

Imperialismi koettaa näet sisäisiä ristiriitojaan sovittelemalla saada tämän blokin lopullisesti muodostetuksi. Tämän ilmaisuna onkin viime aikoina nähtävinä sellaisia otteita.

Työväenluokalla ei voi olla vähääkään epäilystä siitä, että kapitalistinen maailma jatkuvasti havittelee työväen ja talonpoikain vallan kukistamista, sosialistisen rakennustyön hävittämistä sieltä ja kapitalistisen riistojärjestelmän palauttamista, jota kapitalismi omaa tuhoaan välttääkseen yrittää. Mutta kaikkien maitten työväenjoukkojen myötätunto ja kannatus on Neuvostoliiton työtätekevillä, joka, Neuvostojen maa, on kaikkien riistettyjen ja sorrettujen vapaustaistelun tukikohta koko maailmassa.

Täkäläisestä sotapolitiikasta ovat merkkeinä hyökkäämättömyyssopimusneuvottelujen keskeytyksissä pitäminen Neuvostoliiton kanssa ja toiselta puolen sotafinanssiavun ajaminen kansainliitossa. Samaa tarkoittavat ne ahkerat kuningas- ja muut sotilasvierailut ja »välittäjätehtävät», joita täällä on ahkeraan esitetty. Porvariston ja sos.dem. sanomalehdet keksivät paisutettuja ja hir-

veitä sotajuttuja Neuvostoliitosta ja muutenkin harjoitetaan provoseeraavaa esiintymistä ja sodan aatteellista valmistamista maata kohtaan, jonka kanssa pitäisi virallisesti olla »ystävälliset suhteet».

SOSIALIDEMOKRATIA — SOSIALI-IMPERIALISMIA.

Kun kansainvälinen sosialidemokratia luulottelee toimivansa näissä kysymyksissä aseistariisumisen edistäjinä, niin muutama sana tästäkin. Kun eräät sos.demit ovat porvareiden rinnalla tavallaan johtavilla paikoilla, niin on nähtävä, mitä niitten toimien taakse kätkeytyy. Nykyinen sosialidemokratia on nimittäin kapitalistisen järjestelmän paikkaamisen ja parantamisen kannalla. He laskevat, kuten sanottu, kaiken toivonsa kansainliittoon. Mutta kun, niinkuin äsken olen osoittanut, se on osoittanut kykenemättömyytensä, niin sen sijaan esitetään toisenlainen ohjelma ja puhutaan kansainliiton *demokratisoimisesta.* Mutta ei tämäkään ole mikään pelastuksenlähde. Ei sekään edellytä sitä, että meidän pitäisi edelleen olla kansainliiton yhteydessä ja uhrata ne varat, mitä sellaisen yhteyden ylläpitämiseen menee. Tänä imperialistisena aikakautena voi nimittäin kansainliitto, olkoon se ulkonaiselta muodoltaan minkälainen tahansa, olla ja pysyä vain imperialistisena koplana ja ajaa näiden asiaa. Ja niinpähän nähdään, miten sos.-demien edustavimmat henkilöt eri maissa ovat mitä kiivaimpia militaristeja ja imperialistisen politiikan ajajia. Englannin työväenpuolueen johtaja, ollen hallituksen johdossa, antoi kannatuksensa Britannian imperialismille, sen siirtomaitten häikäilemättömässä orjuuttamisessa, mainitaksemme vain erään esimerkin. Näitä tällaisia »sosialisteja» on kutsuttu sosiali-imperialisteiksi, ja se on paikalleen sanottu. Sosdemien tuloksettomat puheet kansainliiton demokratisoimisesta, kansainvälisistä sovintotuomioistuimista, ovat siis tarkoituksellisia vetoja pacifististen pikkuporvarillisten joukkojen harhaanjohtamiseksi. Ja tällaista sodanvastaisessa taistelussa voimatonta pacifismia potee sosdemien pettäminä osa työväestöäkin. Meilläkin sosdem sodanvastainen toiminta pohjautuu edelläkuvattuun, mikä merkitsee samaa kuin leikkimistä tulen kanssa.

Emme voi hyväksyä Suomen hallituksen diplomatian esiintymistä Genévessä imperialistien käskyläisinä. Rehellisiä, tulokseen viepiä toimenpiteitä kansoja näännyttävän militarismin hävittämiseksi vaaditaan. Siihen tähtäsivät aikoinaan Neuvostoliiton esitykset. Ne ovat saaneet kaikissa maissa miljoonaisten joukkojen kannatuksen ja niitten esitysten hyväksymistä ja toteuttamista täytyy meidänkin täällä vaatia.

PELASTUS SOSIALISMISSA.

Emme salaa kantaamme, joka on, että kapitalistien aseistariisumispuheet sotaan valmistautumisen merkeissä ovat osoittautuneet siksi mitä ne ovat. Finanssipääoman herruuden aikana, imperialismin vallitessa, eivät sodat ole vältettävissä eikä kapitalistinen maailma tahdo eikä kykene aseista riisumaan. Ei tässä uskonnollinen pasifismi eivätkä sosialidemokraattien harhat kansainliiton demokratisoimisesta auta. Niillä vain nukutetaan joukkoja ja vieroitetaan todellisesta taistelusta kapitalismia vastaan.

Militarismin ikeestä ja sotien kirouksesta voi ihmiskunnan vapauttaa vain sosialismin voitto maailmassa lopettaa sodat. Siihen päästään vain vallankumouksellisen luokkataistelun kautta, imperialismin kukistumisella, siirtomaakansojen vapauttamisella, porvariston aseistariisumisen kautta — tässä pelastus!

„Sodista vapaudutaan vain hävittämällä kapitalismi".

Työläised. Kulmalan lausunto eduskunnassa 14. 12. -28.

Nyt käsiteltävässä ylimääräisessä sotabudjetissa vaaditaan sotilasmenoihin lisäksi 146,720,000 markkaa militarismin paisuttamiseksi. Niillä pätevillä perusteilla, jotka esitimme jo sotalaitoksen vakinaisten menojen käsittelyssä, vaadimme myöskin ylimääräisten momenttien hylkäämistä, lukuunottamatta viimeistä, sotilassairaalan rakentamista, jota pidämme sotilaiden terveydellisen huollon vuoksi tähdellisenä.

Nämä ylimääräiset sotatarkoituksiin kiristettävät varat, kuten esim. taisteluvälineiden hankinta, ilmailuvoimien lisääminen, laivaston perustaminen ovat ilmauksia — ei suinkaan mistään porvariston livertämästä »puolustushengestä». Noihin satoihin miljooniin, jotka käytetään lisättyihin sotavarustuksiin, sisältyy aktiivinen sotahenki, hyökkäystahdon lataus. Näistä menoista ja niiden hengestä ovat tyypillisiä juuri laivaston rakentamiseen vaadittavat 53,750,000 markkaa. Muistetaanhan miten porvaristolla oli tulinen kiire mätkimään laivastomiljoonat ennenkuin edes laivaston perustamisesta ja suunnitelmasta oli päätettykään tai asiaa eduskunnassa vahvistettu.

ENGLANTI HALUAA ITÄMEREN HERRAKSI.

Laivaston rakentamisessa erikoisesti tuntuu se sotainen kiihko, jolla sitä on runnattu. Ja näiden puuhien takaa selvästi näkyy englantilaisen isäntävallan imperialistinen, määräävä käsi, joka tahtoo alistaa kaikki nämä piskuiset renkivallat Itämerenpolitiikkansa alle. Tunnettuahan on yleensä se miten Englannin imperialismin edustaja, kenraali *Kirke* oli täällä määrittelemässä ja suunnittelemassa armeijan ja laivaston järjestämistä, että se soveltuisi imperialistien sotavoimien ja erikoisesti sen laivaston kokonaisuuden yhdeksi osaksi imperialistien rintamassa Neuvostoliittoa vastaan.

Myös ne lukuisat vuosittain toistuvat englantilaisen laivaston »vierailut» Itämeren vesillä ja valtioissa puhuvat omalla tavallaan merisodan kehittämisestä ja tukikohtien hakemisesta Britannian laivastolle Itämeren herruuden hankkimiseksi. Tätä taustaa vastaan on helposti käsitettävissä, miksi Englanti niin itsepintaisesti pyrkii saamaan haltuunsa Saarenmaan ja Hiidenmaan sekä muita tukikohtia, joista sanomalehdet ovat kertoneet.

Suomen työtätekevä kansa ei halua olla Englannin imperialismin astinlautana kun se valmistuu sotaan työtätekevien valtiota vastaan ja siitä syystä me tulemme äänestämään laivastomiljoonia vastaan. Samasta syystä me emme kannata myöskään ilmalaivaston lisäämiseksi vaadittuja miljoonia.

Kun merisotalaivastoa alettiin runnata, niin porvariston sotaasiaintuntijat selittivät, että se korvaa ilmalaivastonkin tarpeen suurelta osalta. Mutta nyt kun laivastomiljoonat on jo myönnetty, alkaa ilmalaivaston miljoonien metsästys. Sotaintoilijain taholta tämä lienee hyvääkin taktiikkaa, mutta me emme halua olla sitä edistämässä, vaan vastustamassa. Ja nuo 30,000,000 markkaa, jotka on merkitty taisteluvälinehankintoihin, niille löytyy kyllä tärkeitäkin paikkoja nyt, kun taloudellinen tilanne on kiristynyt ja kadon johdosta kärsii suuri maaseutuväestö ja työttömyys kuristaa työläisten jo muutenkin ahdasta elämää. Nämä niinkuin muutkin *ylimääräiseen sotabudjettiin merkityt miljoonat ovat mielestämme käytettävä juuri kadon ja työttömyyden aiheuttamaa suurta hätää lieventämään.*

Porvaristo perustaa turvallisuutensa pistimien neniin. Mutta sen on otettava huomioon, että ne työtätekevät joukot, jotka enemmistönä näitä pistimiä toistaiseksi kantavat, kun ne tuskaantuvat ja uupuvat sen taakan kantamiseen, jota yhä täten lisätään, niin porvariston turvallisuus seisoo silloin suoperällä.

NEUVOSTOLIITTO JA SUOMEN ITSENÄISYYS.

Tässäkin yhteydessä on huomautettava joku päivä sitten vietetyn porvariston itsenäisyyspäivän valhesisällöstä. Porvaristo viettää sitä päivää militaristisen kiihoituksen merkeissä. *Päivä tavallisesti alotetaan sillä historiallisella valheella, että vuoden 1918 kansalaissota oli valkoisten taholta »vapaussotaa» — Neuvosto-Venäjää vastaan* ja että Venäjää vastaan on edelleenkin varustettava. Kun tämä porvariston asenne on tässäkin vaadittaville sotamiljoonille perusteluina, niin on lausuttava julki, että se puhe on historian julkeata väärennystä.

Jo se seikka, että joulukuun 6 päivä on merkitty riippumattomuuden julistamispäiväksi, joka suoritettiin silloisessa eduskunnassa yksimielisesti, on todistus siitä, että myöhemmin, tammikuun lopulla, porvariston aloittamana syntynyt luokkasota ei ollut taistelua valtiollisesta itsenäisyydestä. Se oli luokkien välinen sota

yhteiskunnallisesta vallasta, jolloin työläisten ja torppariluokan oli luokkataisteluehtojen ja yhteiskunnallisen kehitysprosessin pakottamana käytävä vallankumoukselliseen taisteluun elämänsä turvaamiseksi hyökkäävää kapitalismia vastaan. Suomen työväenluokka on itsenäisyyden saavuttamiseksi kunniallisesti taistellut.

Ja mitä tulee Neuvosto-Venäjään, niin se oli ennen kansalaissotaa Suomen itsenäisyyden vapaaehtoisesti tunnustanut. *Historiallinen totuushan on, että vain bolshevikit ovat Venäjällä johdonmukaisesti Suomen itsenäisyyttä ja eroa Venäjästä puolustaneet. Ja kun isenäisyys Venäjän proletariaatin vallankumouksen toteuttamana kävi mahdolliseksi, niin he ovat sitä kunniassa ja loukkaamattomana pitäneet.* Mutta Suomen porvaristo on itse vaarantanut maan riippumattomuutta kauppaamalla palveluksiaan vastavallankumouksellisille, jotka eivät Suomen itsenäisyyttä ole tunnustaneet, jotka »jakamattoman Venäjän» puolesta taistelevat. Maan itsenäisyys on alistettu ensin Saksan ja sitten Englannin imperialistisen isäntävallan alaisuuteen. Tämä totuus on tässäkin yhteydessä uudelleen sanottava, koska porvaristo väärinpelurin valteilla militarismilleen miljoonia vaatii.

On syytä kysyä: kuinka kauan porvaristo vielä häpeämättä noita vääriä argumentteja heiluttelee ja niillä yrittää kansaa hämätä? On kysyttävä, eikö seikkailuista vapaa ulkopolitiikka, taloudellisten suhteiden laajentaminen itäänpäin ole maalle edullisempaa kuin eräiden piirien toivottomat havittelut ja vereen hukkuvat suur-Suomi haaveilut. Maan taloudellinen tilannekin vaatisi edistämään taloudellista kanssakäyntiä Neuvostoliiton kanssa ja kieltäytymään sotaisista hankkeista.

TYÖVÄENLUOKAN SUHDE KAPITALISTISEEN MILITARISMIIN JA SOTIIN.

Kun sos.-dem. edustaja Puittinen vakinaisten menojen käsittelyssä kysyi, mikä meidän kantamme porvarilliseen militarismiin on — vaikka arvelen sen jo silloin tulleen selvästi esille — niin sanottakoon se aivan lyhyesti. Kun me vaadimme sotabudjetin suurta vähennystä ja puolustamme sotilaiden oikeuksia, paljastamme upseeriston harjoittaman häikäilemättömän mielivallan ja asevelvollisten kurjan kohtelun, vaadimme sotilaiden päivärahan koroitusta, parempaa muonitusta, terveydellisten olojen ja hoidon parantamista, oikeutetumpaa lomanjakoa, kansalaisoikeuksia sotilaille, palvelusajan lyhentämistä, j.n.e., kuten olemme sotalaitoksen menojen yhteydessä esittäneet, niin me emme suinkaan näillä vaatimuksilla anna yleistä tunnustusta porvarilliselle militarismille. Olemme kyllin selvästi ilmaisseet olevamme sellaista militarismia vastaan sen kaikissa muodoissa. Uudistamme lausunnon, että *armeija ei porvariston käsissä ole eikä voi olla muuta, kuin porva-*

rillisen valtion luokka-ase työtätekeviä vastaan ja kapitalistisen saalistuksen väline.

Mutta me lähdemme myöskin siitä tosiasiasta, että ainakin toistaiseksi kapitalistinen valtio omaa keinoja, joilla se militarismiaan ylläpitää. Kapitalismin vallitessa kuuluu militarismi sen olemukseen ja sota on kapitalistisen luokkayhteiskunnan tuote ja sen imperialismiksi kehittyneen kauden sisäisten ristiriitojen ja kasvavan militarismin luonnollinen seuraus. *Sota ja kapitalismi kuuluvat eroittamattomasti yhteen, joten sodista vapaudutaan vain kapitalismin hävittämisellä.* Tätä vastaan ei auta pikkuporvarillinen pasifismi, joka saa ilmaisunsa joko henkilökohtaisessa »boikotissa» palveluksesta kieltäytymisineen tai muuten toimettomasta ruikuttelusta ja harhakuvitelmasta, että todellinen rauha porvarillisten politiikkojen rakentamana olisi mahdollista. Kun porvaristo pukee työläiset asetakkiin ja panee käteen kiväärin, niin otetaan se, opitaan sitä hyvin käyttämään. Se taito on työläisillekin tarpeen! Mutta ei sitä varten, että työläiset teurastaisivat luokkaveljiään, kuten maailmansodassa eri maiden työläiset ed. Puittisen asetoverien, imperialistien puolelle asettuneiden sosialipetturien johtamina joutuivat tekemään. Ei myöskään sitä varten, että työtätekevät seisoisivat toisiaan vastaan, kuten porvariston pakoittamana oli osaksi laita kansalaissodassmme v. 1918. Vaan sitä varten, että hävitettäisiin sodat ja niitä synnyttävä kapitalistinen järjestelmä militaristisine pyyteineen, jonka jälkeen aseistariisumisen todellinen toteuttaminen käy vasta mahdolliseksi, kun sosialismia rakennetaan ja eri yhteiskuntaluokat häviävät.

SIIS LEPPYMÄTÖN LUOKKATAISTELU KAPITALISMIA JA SEN MILITARISMIA VASTAAN

vallankumouksellisen marxilaisuuden kaikissa muodoissa ennen sotaa ja sen aikana. Ei luokkasovintoa eikä »teollisuusrauhaa» porvariston hyväksi nyt eikä linnarauhaa sota-aikana, ei myöskään imperialistien komentaman kansainliiton »aseistariisumisen» ja »sovinto-oikeuksien» humbuugia, jota sosialidemokraatit harrastavat. Nuo sosialidemokraattien ja imperialistien yhteiset touhut ovat verhona sodan valmistelulle ja hyökkäyspolitiikalle, kuten nähdään kapitalistimaiden sotamenojen jatkuvasta kasvamisesta.

Luokkatietoisen työväen tehtävä on kaikkien työtätekevien valistaminen ja järjestäminen imperialistisen sodan vastaiseen jokapäiväiseen käytännölliseen taisteluun, jossa nuorison ja naisten liikekannalle saamisella on tärkeä sijansa. *Pistimille porvarillisessa armeijassa »proletaarisen sielun» antaminen on proletariaatin luokkatehtävä.* Ei porvarillisen riistojärjestelmän puolustamista, vaan työtätekevien vapaustaistelun käyminen sen kaikissa vaiheissa, se on meidän vastauksemme.

Me tiedämme varsin hyvin, ettei tämä ole helppo tehtävä. Koke-

mushan on osoittanut, että porvariston onnistuu vielä saada petoksella ja pakolla suuret työtätekevienkin joukot ainakin aluksi valheellisen »isänmaanpuolustuksen» kannalle ja sotakoneiston käyttömassaksi. Mutta muistamme, miten sodan olosuhteiden kurjistuttama rautainen pakko ja tinkimätön luokkataistelu sodankin aikana — kuten viimeisen maailmansodan aikana — nosti sarjan kapinoita ja vallankumouksellisia joukkoliikkeitä, kansalaissodan porvaristoa vastaan, jolloin valtaistuimet sortuivat ja kuudennessa osassa maailmaa, Neuvostoliitossa, työläiset ja talonpojat ottivat vallan käsiinsä. Tämä on muistettava ja siitä on opittava.

Tuleva sota, kun se Neuvostoliittoa vastaan suuntautuu, muodostuu kansainväliseksi luokkasodaksi. Emme epäile, etteikö kehitys vie siihen, että se on imperialismille oleva sen kuolinkellojen soittoa ja maahan kaivamista, imperialismin hävittämisen historiallista suorittamista!

Vääristelyä vastaan.

Porvariston ja sos.-demien ajojahti työväen vallankumouksellista luokkataisteluliikettä vastaan on käyty pääasiassa sen tehdyn väitteen perusteella, että työväen luokkataistelu olisi muka »maanpetoksellista sotilasvakoilua» ja »maan saattamista vieraan vallan alaiseksi.» Nämä väitökset, joita ei muuten ole kertaakaan todistettu, tehtiin taas viimeisten työläisvangitsemisten aikana ja päättyneessä budjettikeskustelussakin. Nuo väitökset ovat olleet päiväjärjestyksessä viimeisen kymmenen vuoden ajan.

Kun eduskuntaryhmämme toimesta oli helmikuun 28 p:nä 1928 eduskunnassa käsiteltävänä välikysymys sos.-dem. hallituksen aikana toimitetuista työläisvainoista, niin nykyään Tammisaareen »valtiopetoksesta» tuomittu ryhmän jäsen, tov. Y. Enne esitti lausunnon, jossa hän asiallisesti osoitti noiden porvariston ja sos.-dem. johtajain väitteiden tyhjyyden ja syyt, miksi luokkataistelutoimintaa vainotaan. Tällä tov. Enteen lausunnolla on merkityksensä vielä tänään, koska nuo väitteet yhä toistuvat. Lainaammekin eduskunnan pöytäkirjoista tov. Enteen lausunnon muutamia kohtia.

Osoitettuaan ensiksi, miten »vastoin vakuutuksiaan on sos.-dem. hallitus pidättänyt työläisiä vain luokkataistelun takia» ja »että sos.-dem. puolue on siis näiden työläisten vangitsemisten takana», selvitti tov. Enne ohranalaitoksen silloisen ylijohtajan, Puron, väitteitä sotilasvakoilusta. Enne lausuu:

»Näistä lausunnoista käy siis selville ne syyt, joiden nojalla sos.-dem. hallitus toimitti työläisten vangitsemiset. Perussyynä on ollut syyte tai paremminkin epäluulo, että pidätetyt ovat olleet kaikki sotilasvakoilijoita. Jo silloisessa eduskunnan istunnossa esitin epäilykseni, etteivät ministeri Puron syytökset ole totuuden mukaisia ja että pidätykset oli toimitettu heikoilla perusteilla tai ilman perusteita. Nämä epäilykseni ovat osoittautuneet oikeiksi. Sen vahvistavat pidätettyjen kuulustelut, jotka osoittavat, että syytetyt ovat joutuneet luokka-oikeuden eteen vain vallankumouksellisesta työskentelystään. Syytteet sotilasvakoilusta vieraan vallan hyväksi, joita tältä paikalta silloisessa eduskunnan istunnossa esitettiin, ovat tuulesta temmattuja ja tarkoitetut hämäämään työläis-

ten silmiä, tarkoituksella saada työläisissä syntymään vastenmielisyyttä sitä työskentelyä kohtaan, joka tähtää työläisten luokkataistelun voittoon viemiseen.»

Puhuja käsitteli sitten laajemmin vangittuja työläisiä vastaan suunnattua syyteainehistoa ja mainitsi, miten »ministeri Puron suuret todistusainehistot ovat olleet nähtävästi vain hänen runollisessa mielikuvituksessaan, koska hän ei ole esittänyt niitä oikeudelle.» edelleen puhuja mainitsee, miten syytettyjä syytetään Suomen Kommunistiseen Puolueeseen kuulumisesta ja osoittaa, että »kommunististen puolueiden toiminta on laillista useimmissa maissa, joiden oikeuslaitokset lienevät länsimaisia porvarinkin silmillä katsottuna» — — »Näissä maissa ei suinkaan tuomita työläisiä siitä, että he kuuluvat kommunistiseen puolueeseen» — —

Puhuja jatkaa:

»Ei ole täälläkään todistettu Suomen Kommunistisen puolueen rikollisuutta, vaan syyttäjä on esilläolleissa jutuissa pitänyt tämän puolueen rikollisuuden luonnostaan lankeavana tosiasiana, jonka todistamiseen ei tarvitse päätään vaivata eikä porvarillisiakaan lakipykäliä lainkaan penkoa. Työläisten oikeustaiunta sanoo kuitenkin toisin. Me emme pidä rikollisena sitä, että työväen vallankumouksellinen toiminta on maanalaista silloin kun se porvariston vainon johdosta ei voi julkisena tapahtua. Näin on käynyt vallankumouksellisen toiminnan jo vuosikymmenet sitten, ja käy vastaisuudessakin. Tämän maan porvaristo on itse harjoittanut salaista toimintaa ja saatuaan voiton työläisistä julistanut sen lailliseksi.»

»Syytä lienee muutamalla sanalla kajota myöskin n. s. sotilasvakoiluun, vaikkakaan täällä herra sisäministeri vastauksessaan ei kulkenut edeltäjäinsä jälkiä eikä tähän lainkaan viitannut, mutta koska sotilasvakoilusta nimenomaan on syytteitä heitetty pidätettyjä vastaan ja sitä pidetään yleensä sotahuutona kaikkia vasemmistotyöläisiä vastaan, niin lienee syytä siihenkin muutamalla sanalla kajota.

Kuten alussa mainitsin, lausui entinen sisäministeri Puro, että kyseessä olevilta henkilöiltä on saatu aineistoa, joka todistaa, että sotilasvakoilua harjoitetaan tämän maan kansalaisten taholta vieraan vallan hyväksi ja on se järjestetty Venäjältä käsin. Siis herra Puro toisin sanoen syyttää suoraan, että Neuvostoliitto harjoittaa täällä sotilasvakoilua ja että käsiin saatu aineisto toteaa sen. Hieman rohkeanpuoleinen syyte valtiota vastaan, jonka kanssa Suomen pitäisi olla ystävällisissä suhteissa.

Millaista on tämä sotilasvakoilu, josta niin paljon on työläisten pidättämisen yhteydessä puhuttu ja josta sos.-dem. hallitus myöskin teki itselleen iskulauseen. Haluan siteerata tässä hiukan Suomen Kommunistisen Puolueen julkaisemaa lehteä »Proletaaria», sitäkin suuremmalla syyllä, koska edustaja Ingman on täällä moneen otteeseen todistanut näiden Suomen Kommunistisen Puolueen julkaisujen todistusarvon ja myöskin sos.-dem. lehdistö on niitä

siteerannut täysipainoisina todisteina. Tämä minulla oleva numero ei ole kuitenkaan valitettavasti aivan tuore, tuoreempaa en ole vielä saanut, tämä on nimittäin viime joulukuulla ilmestynyt numero. Siinä selostetaan tätä n. s. sotilasvakoilua seuraavanlaisesti:

»*Suomen Kommunistisen Puolueen sotilasjärjestön tehtävänä on ollut sen perustamisesta alkaen ja on yhä edelleenkin kommunistinen valistustyö sotaväen keskuudessa.* Tällaisen valistustyön järjestelmällinen harjoittaminen on jokaisen kommunistisen puolueen velvollisuus. Joissakin vanhanmallisen kapitalistisen valtakomennon ja sen mukaisen porvarillisen demokratian maissa, esim. Itävallassa, Ranskassa ja Ruotsissa, voidaan tätä työtä harjoittaa verrattain julkisesti ja vapaasti. Kommunistisen puolueiden julkaisemat sotilaslehdet 'Kasarmi' Ranskassa, 'Punainen sotilas' Itävallassa, 'Sotamiesten lehti' Ruotsissa, ilmestyvät julkisesti. Myöskin suullisen valistustyön harjoittamiseen tarjoutuu jonkun verran julkisia laillisia tilaisuuksia. — — Suomen Kommunistinen Puolue pyrkii työskentelemään kaikkialla, missä on työläisiä, työläiskortteleissa, tehtailla, työpaikoilla, maalaiskylissä. Sillä ei ole mitään syytä tehdä poikkeusta kasarmeihin nähden, joissa asetakkeihin puetut työläiset ja muut vähävaraiset elävät erittäin vaikeissa oloissa, keppikurin ja upseerien mielivallan alaisina.

»Olisi omituista ja anteeksiantamatonta, jos työväen vallankumouksellinen luokkataistelupuolue, kommunistinen puolue, jättäisi sellaisissa olosuhteissa elävät työläiset oman onnensa nojaan vaille luokkavalistusta, ohjausta ja tukea. Suomen Kommunistisen Puolueen sotilasjärjestö on armeijassa palvelevien ja sen sisällä puoluetyötä tekevien kommunistien järjestö. Se on muodostettu eri joukko-osastoissa toimivista kommunistisista soluista ja yksityisistä puolueen jäsenistä. Se on Suomen Kommunistisen Puolueen eroittamaton osa eikä sillä ole muita tehtäviä, kuin on Kommunistisella puolueella yleensä. Se ei ole mikään erikoinen järjestö aseellisen kapinan valmistamiseksi, vaikka se voi tietysti näytellä hyvin tärkeätä osaa silloin, kun aseellinen luokkataistelu astuu päiväjärjestykseen. Sen välitön suoranainen tehtävä, johon sen on kaikki huomionsa kiinnitettävä, on nykyään kommunistinen valistustyö armeijan keskuudessa, samoin kuin tällainen työ työtätekevien kansankerrosten keskuudessa yleensä on koko Suomen Kommunistisen Puolueen tehtävä.«

Näistä otteista käy ainakin suunnilleen selväksi jo Suomen Kommunistisen Puolueen tekemä työ sotilasjaostoissa. Täällä heitettänee syyte, että joskus on joiltakin pidätetyiltä tavattu selostuksia strateegisista rautateistä, maanteistä, linnoitustöistä j.n.e ja tällä pyritään sitten todistamaan sotilasvakoilua tapahtuneeksi. Minusta tuntuu, ettei ole mikään rikos, jos työläinen antaa puolueelleen selostuksia porvariston rikollisista sotapuuhailuista, sotahankkeista, jotka uhkaavat tämän maan työläisten elinehtoja. Minusta on oikein, että tämän maan porvariston sotahankkeet paljaste-

taan, sillä tämän maan työväestö on ehdottomasti vastaan sellaisia sotapuuhailuja, jotka tarkoittavat tämän maan sotkemista suurvaltain juonitteluihin ja sitä tietä pitkin tuleviin sotiin. Onkin käsitettävissä, että puolue, joka on vallankumouksellinen, pyrkii kaikessa ottamaan selvää porvariston varustuksista. Sitä porvariston ja sosialidemokraattien huutamaa n.s. »sotilasvakoilua» harjoittaa puolue siis omaksi ja edustamansa Suomen työväenluokan hyväksi. Ei ole täällä todistettu, että olisi harjoitettu sotilasvakoilua vieraan vallan hyväksi, ja uskallan epäillä, että täällä ei löydy ketään, joka nousisi tänne puhujapaikalle sitä nytkään todistamaan työläisten tekemäksi.»

Esitettyään muutamia esimerkkejä siitä, kuinka löyhillä perusteilla pidätyksiä on toimitettu, lopetti Enne puheensa:

»Mielestäni olisi jo aika lopettaa tässä maassa työläisten pidätykset ja syytteeseen asettamiset sen vuoksi, että työläiset toimivat luokkansa hyväksi. On toiselta puolen selvää, että työläisten luokkataisteluliikettä ei lopeteta eikä tukahduteta vangitsemisilla eikä millään muillakaan vainotoimenpiteillä. Porvaristosta riippuvat hyvin paljon ne keinot, mitä työväenluokka käyttää viedäkseen asiansa voittoon. Nyt kyseessäolevat tapaukset ovat vain osa siitä, minkä porvaristo apureineen kohdistaa työväenluokkaa vastaan, vetäen valtiovallan näyttelemään siinä huomattavaa osaa. Tämä valtiovallan näyttelemä osa näissä tapauksissa on kuitenkin sellainen, että se ei ole suinkaan kunniaksi sen tullessa ulkomailla täydellisesti tietoon.»

Hinta 50 penniä.

Hinta 1 markka
Työväen vaalivoiton hyväksi